

3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Palkkalautakuntaan kuuluivat v. 1955 puheenjohtajana pankinjohtaja V. Sipi sekä jäsenenä toimitsija S. Friberg, sivutuotemestari L. Forstén, diplomi-insinööri S. Lemström, varatuomari J. Nyman, filosofian maisteri J. V. Procopé, kivityöntekijä E. V. Riipinen, asentaja E. Sainio ja varatuomari P. T. Virkkunen, joka valittiin varapuheenjohtajaksi (18. 1. 92, 94 §).

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja R. J. M. Granqvist (18. 1. 93 §).

Palkkalautakunnan kokoukset päätettiin pitää tiistaisin klo 15.30 lautakunnan toimistuhuoneistossa (18. 1. 96 §).

Kesäaikana päätettiin pitää kokoukset seuraavasti: 14. 6., 28. 6., 12. 7., 9. 8. ja 23. 8. (7. 6. 1 602 §). Vielä lautakunta päätti, että kokouksia 6. 12. ja 27. 12. ei pidetä (29. 11. 2 955 §, 13. 12. 3 051 §).

Kokousten pöytäkirjat päätettiin pitää yleisön nähtävinä kokousta seuraavan viikon torstaina (18. 1. 97 §).

Merkittiin tiedoksi luettelo lautakunnan diaariin ennen 1. 10. 1954 merkityistä ja 31. 12. 1954 ratkaisematta olevista asioista. Samalla päätettiin kiirehtiä liikennelaitokselle lähetettyä palolaitoksen tiedustelua eräässä sorvarin palkka-asiaassa (18. 1. 185 §).

Merkittiin tiedoksi palkkalautakunnan käytössä olevien tilien v:n 1954 määrärahojen loppuselvitys sekä hyväksyttiin lautakunnan toimiston tekemä 14 070 mk:n lisämääräraha-anomus (1. 2. 332 §).

Palkkalautakunta päätti anoa käytössään oleville tileille lisämäärärahoja seuraavasti: v:n 1954 tilille Uudet ikälisät ja palkankorotukset 944 180 mk (18. 1. 210 §) sekä kertomusvuoden tilille Palkkiot 125 000 mk, Uudet ikälisät ja palkankorotukset 2 milj. mk sekä Muut palkkamenot 43 160 mk (12. 7. 1 860 §, 8. 11. 2 788 §).

Tilien asemaa koskevat ilmoitukset merkittiin tiedoksi (5. 4. 1 056 §, 12. 7. 1 859 §, 11. 10. 2 562 §).

V:n 1956 talousarviota varten laadittu ehdotus hyväksyttiin muuten sellaisenaan kaupunginhallitukselle esitettäväksi, paitsi että puheenjohtajan palkkio ehdotettiin korotettavaksi 220 000 mk:aan (9. 8. 1 978 §).

Palkkalautakunta päätti palkkioita varten varatusta määrärahasta myöntää puheenjohtaja Sipille 40 000 mk, varapuheenjohtaja Virkkuselle 10 000 mk ja toimistopäällikkö Ståhlbergille 60 000 mk neuvottelupalkkioina 1. 1.—30. 6. 1955 välisenä aikana käydyistä neuvotteluista (14. 6. 1 672 §).

Edelleen myönnettiin em. määrärahasta puheenjohtaja Sipille 50 000 mk:n, varapuheenjohtaja Virkkuselle 50 000 mk:n, jäsen Lemströmille 10 000 mk:n ja toimistopäällikkö Ståhlbergille 90 000 mk:n neuvottelupalkkiot 1. 7.—31. 12. välisenä aikana käydyistä neuvotteluista (20. 12. 3 107 §).

Palkkalautakunnan toimisto. Rahatoimistolle päätettiin ilmoittaa laskujen hyväksyjä ym. uuden tilivuoden alkaessa huomioonotettavia seikkoja (4. 1. 34 §).

Samoin päätettiin ilmoittaa, että kertomusvuoden talousarvion tililtä Tilapäiset viranhaltijat palkattaisiin edelleen toimistoon 18. palkkaluokan mukaan toimistoapulainen A. Lindell sekä 23. palkkaluokan mukaan rahatoimistosta siirtynyt toimistoapulainen G. Tammio ja tililtä Muut palkkamenot lähetti A. Kärkkäinen (4. 1. 35 §).

Vielä ilmoitettiin rahatoimistolle, että v:n 1956 tilapäisten viranhaltijain tililtä palkattaisiin edelleen palkkalautakunnan toimistoon yksi 12. palkkaluokan mukaan palkattu toimistoapulainen sekä muiden palkkamenojen tililtä lähetti 16 100 mk:n kuukausipalkan mukaan (20. 12. 3 124 §).

Leskieläke- ja kasvatustapauslainsäädännön voimaantulo oli aiheuttanut vuodenvaihteessa toimistossa ylimääräistä työtä, jonka vuoksi osapäivätyöhön oli toistaiseksi palkattu tunti-palkkainen toimistoapulainen (18. 1. 126 §).

Kaupunginhallitukselle päätettiin esittää, että palkkalautakunnan toimistoon saataisiin palkata 10. palkkaluokan mukaan palkattu tilapäinen toimistoapulainen. Samalla esitettiin, että v:n 1956 alusta toimistoon perustettaisiin uudet 10. ja 9. palkkaluokan toimistoapulaisten virat, jolloin vastaavat tilapäiset virat voitaisiin lakkauttaa (26. 4. 1 227 §).

Palkkalautakunnan toimiston uuteen 10. palkkaluokan toimistoapulaisten virkaan päätettiin valita toimistoapulainen E. Czarneck ja varalle kanslia-apulainen H. Kormi (31. 5. 1 537 §).

Em. 10. palkkaluokan ja 9. palkkaluokan toimistoapulaisten virat oli päätetty vakinaistaa 1. 1. 1956 lähtien. Virat täytettiin niitä haettavaksi julistamatta (29. 11. 2 953 §, 20. 12. 3 123 §).

12. palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulainen päätettiin irtisanoa 1. 1. 1956 alkaen (29. 11. 2 952 §).

Palkkalautakunta päätti myöntää apulaiskaupunginsihteerin T. Törnblomille palkatonta virkavapautta 1. 5. alkaen toistaiseksi ja kauintaan kertomusvuoden loppuun saakka apulaiskaupunginsihteerin virastaan sekä myöntää samoin lautakunnan sihteerille O. Kaattarille palkatonta virkavapautta samasta ajankohdasta lähtien; sihteerin Kaattarin viransijaiseksi mainituksi ajaksi määrättiin työläisasiainhoitaja A. Kankkunen oikeuksin nostaa hoidettavan viran mukainen palkka; työläisasiainhoitajan viran sijaisuus jätettiin toistaiseksi täyttämättä ja päätettiin esittää kaupunginhallitukselle, että sen sijaan perustettaisiin 26. palkkaluokan tilapäisen sihteerin virka kertomusvuoden loppuun saakka; uuden viran haltijaksi määrättiin lainopin kandidaatti J. V. Keso niin pian kuin hän voi ottaa sen vastaan (3. 5. 1 291 §).

Rahatoimistolle päätettiin ilmoittaa, että tp. sihteerin Keso oli astunut virkaansa 16. 5. ja että lähetti Kärkkäinen erosi 24. 6. Uudeksi lähetiksi oli palkattu R. Kuronen 1. 6. lukien (31. 5. 1 536 §).

Koska ei ollut tietoa siitä, voitaisiinko edellä selostettua järjestelyä, joka liittyi sihteerin Kaattarin virkavapauden myöntämiseen, jatkaa edelleen v:n 1956 puolella, päätettiin tp. sihteerin Keso irtisanoa virastaan 1. 1. 1956 lähtien (29. 11. 2 951 §).

Sittemmin lautakunta päätti myöntää sihteerin O. Kaattarille palkatonta virkavapautta 1. 1. 1956 alkaen toistaiseksi ja kauintaan v:n 1956 loppuun, määrätä sihteerin Kaattarin viransijaiseksi mainituksi ajaksi työläisasiainhoitaja A. Kankkunen oikeuksin nostaa hoidettavan viran mukainen palkka; jättää työläisasiainhoitajan viran sijaisuuden toistaiseksi täyttämättä ja esittää kaupunginhallitukselle tilapäisen sihteerin virkasuhteen jatkamista v:n 1956 loppuun saakka ja että palkkaamista varten myönnettäisiin 721 800 mk:n suuruinen määräraha sekä määrätä virkasuhteen haltijaksi hovioikeuden auskultantti J. V. Keson 1. 1. 1956 alkaen kuitenkin enintään saman vuoden loppuun saakka, kaikki edellämainittu sillä ehdolla, että sihteerin Kaattari määrätään apulaiskaupunginsihteerin Törnblomin viransijaiseksi (20. 12. 3 097 §).

Merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen päätös, jolla toimistopäällikkö Ståhlberg oli oikeutettu tekemään enintään 12 p. kestävästä virkamatkan Skandinavian maihin. Sijaiseksi määrättiin ajaksi 7. 2.—18. 2. lautakunnan sihteerin Kaattari, jonka palkkaedut määrättiin. Toimistopäällikön matkakertomus merkittiin tiedoksi (25. 1. 268 §, 8. 2. 412 §, 15. 2. 486 §, 5. 4. 1 062 §, 19. 4. 1 103 §). Palkkalautakunta päätti myöntää toimistopäällikkö Ståhlbergille virkavapautta 17. 11. lähtien toistaiseksi uudesta palkkajärjestelystä johtuvien tehtävien yksinomaista hoitamista varten sekä määrätä täksi ajaksi palkkalautakunnan vs. sihteerin A. Kankkunen hoitamaan viransijaisena toimistopäällikkö Ståhlbergin virkaa oikeuksin saada hoitamansa viran mukainen palkka. Samalla palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle esittää, että toimistopäällikkö Ståhlberg määrättäisiin suorittamaan em. erikoistehtävä kuitenkin velvoitettuna osallistumaan palkkalautakunnan kokouksiin ja että hänet oikeutettaisiin käyttämään työssään palkattuja asiantuntijoita sekä aputyövoimana ensi sijaisesti palkkalautakunnan toimiston henkilö-

kuntaa ja tarvittaessa palkkaamaan myös ulkopuolista apua. Kaupunginhallituksen päätös esitykseen suostumisesta merkittiin tiedoksi (15. 11. 2 842 §, 22. 11. 2 843 §).

Palkkalautakunta totesi, että uuden palkkaluokituksen aiheuttamia tehtäviä varten toimistopäällikkö Ståhlbergille 22. 11. myönnetty virkavapaus päättyi 13. 12. sekä että samalla päättyi vs. sihteeri Kankkusen viransijaisuus. Samalla päätettiin myöntää ao. tililtä Kankkusen palkkausta varten 17. 11.—13. 12. väliseksi ajaksi 16 020 mk:n määräraha (13. 12. 3 050 §).

Toimistopäällikön kesäloma hyväksyttiin (28. 6. 1 756 §, 26. 7. 1 952 §, 12. 7. 1 871 §).

Eräille toimiston henkilökuntaan kuuluville myönnettiin sairauslomaa sekä määrättiin heidän sijaisensa (1. 3. 667 §, 22. 2. 587 §, 29. 11. 2 954 §).

Lautakunta hyväksyi toimiston henkilökunnan ylityölaskut (4. 1. 36 §, 5. 4. 1 055 §, 12. 7. 1 858 §, 4. 10. 2 482 §).

V:ksi 1956 päätettiin tilata seuraavat sanomalehdet: Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen Sosialidemokraatti, Työkansan Sanomat, Uusi Suomi ja Suomen Kunnallislehti (27. 9. 2 428 §).

Merkittiin tiedoksi kiinteistölautakunnan päätös lisävuokrarahan siirtämisestä palkkalautakunnan vuokratilille Unioninkatu 20:ssa olevan huoneiston vuokran maksamista varten (25. 1. 256 §).

Kiertokirjeet. Kertomusvuoden aikana merkittiin tiedoksi mm. seuraavat kiertokirjeet: kaupunginhallituksen v:n 1955 talousarvion ja tilisäännön määräysten noudattamista (18. 1. 125 §); sekä 3 vuoden sijoitusohjelman täydentämistä koskevat kiertokirjeet (29. 3. 953 §); kunnankätilöiden ja terveyssisarien palkkausta koskeva lääkintöhallituksen yleiskirje (28. 6. 1 737 §); Kaupunkiliiton kiertokirje kuntien ja kuntayhtymien viranhaltijain palkkauksen säännöstelystä (18. 1. 164 §); Kaupunkiliiton toimiston palkka-asianneuvoston kiertokirje palomiesten ja paloalipäällystön työajasta (18. 1. 164 §, 13. 12. 3 011 §); sekä urheilu- ja retkeilytoimiston kiertokirje kaupungin virastojen ja laitosten henkilökunnan urheilutyön tukemisesta (29. 3. 954 §).

Viranhaltijain eläkesäännön muuttaminen. Kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan palkkalautakunta päätti esittää, että viranhaltijain eläkesäännön 6 §:n 1 momentti muutettaisiin näin kuuluvaksi: »Täyden eläkkeen määrä on 65 % viranhaltijan niistä palkkaeduista, jotka hänellä on virasta eroamishetkellä kuitenkin siten, että se 10. palkkaluokassa 67 % mainituista palkkaeduista ja että se siitä alaspäin kohoaa 2 % kultaakin palkkaluokalta, niin että se ensimmäisessä palkkaluokassa on 85 %. Alemmassa palkkaluokassa alkoon prosenttimäärien vaihtelusta johtuen kuitenkin maksettako suurempaa eläkettä kuin ylemmässä.» Edelleen päätettiin valtuustolle esitettäväksi kaupunginhallitukselle ehdottaa, että työntekijäin eläkesäännön 8 §:n 2 mom. tulisi näin kuuluvaksi: »Täyden eläkkeen määrä on 65 % eläkepohjasta, kuitenkin siten, että viranhaltijan 10. palkkaluokkaa vastaavasta ja sitä pienemmästä eläkepohjasta määrätään täysi eläke soveltamalla viranhaltijain eläkesäännön 6 §:n 1 momenttia. Eläkepohjan ollessa kahden palkkaluokan loppupalkkojen määrien välissä eläke lasketaan alemman palkkaluokan prosenttimäärän mukaan, jolloin eläkepohja ei kuitenkaan saa nousta ylemmän palkkaluokan eläkepohjaa suuremmaksi.» (26. 4. 1 228 §, 10. 5. 1 346 §, kunn. as. kok. n:o 41, 72).

Viranhaltijain palkkauksen järjestely. Kaupunginvaltuusto oli 22. 12. 1954 tekemälään päätöksellä hyväksynyt kaupungin virkojen palkkaluokituksen uudelleenjärjestelyn, jolla nimenomaan pyrittiin saamaan kaupungin viranhaltijain palkkataso samaksi, mikä valtion virkamiesten palkkataso vastaavana ajankohtana oli. Kuitenkin oli jo samaan aikaan vireillä kysymys valtion virkamiespalkkojen uudelleen järjestelystä, minkä vuoksi valtuusto kehotti kaupunginhallitusta, sikäli kuin valtion viran- ja toimenhaltijain palkkojen järjestely aiheuttaa muutoksia jonkin viranhaltijaryhmän yleisessä palkkaustasossa, viipymättä tekemään valtuustolle näistä muutoksista aiheutuvat esitykset kaupungin viranhaltijain palkkojen muuttamiseksi. Kevään 1955 kuluessa suoritettiin valtion virkamiesten palkkajärjestelyjä, missä yhteydessä hyvin suurelle osalle virkamiehiä myönnettiin yhden, kahden jopa kolmenkin palkkaluokan kuoppakorotus. Nämä järjestelyt muodostuivat kuitenkin vain osaratkaisuksi ja syyskaudella oli tarkoitus jatkaa edelleen kysymyksen selvittelyä. Lopullinen ratkaisu oli yhä viivästynyt, mutta saaduista ennakkotiedoista voitiin vetää se johtopäätös, että käytännöllisesti katsoen koko valtion virkamieskunta tulisi jälleen osalliseksi kuoppakorotuksista, myöskin ne, jotka juuri keväällä olivat saaneet palkkaluokkakorotuksia. Tämä järjestely velvoitti ilmeisesti kaupungin

ottamaan uudelleen tutkittavaksi koko viranhaltijakuntansa palkkauksen. Myöskin oli valtio sitoutunut suorittamaan 1. 1. 1956 lukien kaikille virkamiehilleen yhden palkkausluokan suuruisen tasokorotuksen ja toisen vastaavansuuruisen korotuksen 1. 7. 1956 lukien. Kaupungin taholla ei voitu jättää näitä tasokorotuksia huomioon ottamatta. Kaikkia näitä valtion palkkajärjestelyjä ei ollut helppo soveltaa kaupungin palkkajärjestelmään ja ne vaativat nopeita toimenpiteitä. Näin ollen ei ollut aihetta asettaa komiteaa, vaan olisi asia valmisteltava toisin.

Kaupunginhallituksen esityksen johdosta neuvotteluihin ryhtymiseksi viranhaltijain palkkausta koskevassa asiassa palkkalautakunta päätti valita neuvottelijoihinsa toimistopäällikkö Ståhlbergin ja palkkalautakunnan jäsenen S. Å. Lemströmin sekä varalle toimiston vs. toimistopäällikön A. Kankkusen. Lisäksi palkkalautakunta päätti jättää jäsen Sainion ehdotuksen työsopimussuhteessa olevien työntekijöiden ohjetuntipalkkojen korottamisesta yhdenmukaisesti käsiteltävänä olevan viranhaltijoiden palkkauksen tarkistuksen kanssa käsiteltäväksi ottamatta (8. 12. 2 957 §).

Viranhaltijain palkkausta koskeva asia päätettiin puheenjohtaja Sipin ehdotuksesta käsitellä salaisena. Kaupunginhallitukselle päätettiin esittää lähemmin perustellen, että toimistopäällikkö Ståhlbergin mietintöön sisältyvät ponnet hyväksyttäisiin sellaisenaan, että kaupunginvaltuusto kehottaisi ao. lauta- ja johtokuntia järjestämään työsopimussuhteessa olevien kuukausipalkalla työskentelevien henkilöiden palkat vastaavien viranhaltijain palkkojen tasolle, että mikäli eduskunta vireillä olevan valtion viranhaltijain palkkojen järjestelyn yhteydessä tekee muutoksia hallituksen esityksiin, vastaavat muutokset suoritetaan myös kaupungin palkkauksessa ennen kuin kaupunginvaltuusto tekee lopullisen päätöksen asiassa, että kaupunki ei ryhdy muihin kuin tässä esityksessä mainittuihin tahi laitosten organisatorisista muutoksista aiheutuviin palkkajärjestelyihin ainakaan ennen kuin nyt ko. palkkajärjestely on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön, mutta että kaupunki ei sen jälkeen kieltäydy vaadittaessa neuvotteluista tässä järjestelyssä ehkä havaittujen virheiden korjaamiseksi sekä että virkalääkärien palkkakysymys otetaan erillisenä käsiteltäväksi niin pian kuin vireillä oleva sairaalalääkärien palkkakysymys on tullut ratkaistuksi (12. 12. 2 957 b §, kunn. as. kok. n:o 23, 146 §).

Kunnallisvirkamiesliitto, Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistys ja Helsingin Kunnan työntekijäin Keskusliitto olivat tehneet esitykset viranhaltijain palkkojen tarkistuksesta. Kunnallisvirkamiesliitto esitti, että vastaava prosenttimääräinen korotus, minkä kaupungin työsopimussuhteessa olevat olivat saaneet uusien työehtosopimusten kautta olisi saatava myös kaupungin viranhaltijoille tasokorotuksena samasta ajankohdasta lähtien. Kunnallisvirkamiesyhdistys yhtyi myöskin siihen, että koska tuntipalkkoja oli päätetty korottaa vähintään 10 %, vastaava tarkistus olisi suoritettava myös viranhaltijain osalta. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö vetosi valtion viran- ja toimenhaltijain palkkojen järjestelyyn, joka valtuuston 22. 12. 1954 (ks. s. 9) tekemän päätöksen mukaisesti edellytti vastaavaa tarkistusta kaupungin viranhaltijain palkkojen muuttamiseksi. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa ao. järjestöille, että parhaillaan suoritettiin kaupungin viranhaltijoiden palkkauksen uudelleenjärjestelyjä, minkä vuoksi olisi toivottavaa, ettei ennen niiden loppuun saattamista ryhdyttäisi järjestöjen taholta vaatimaan esityksissä mainittuja neuvotteluja (22. 11. 2 897 §).

Palkkaluokituksen aiheuttamat muutokset eräisiin kunnallisiin sääntöihin. Sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto oli 17. 2. (ks. s. 10) tehnyt päätöksen uuden palkkaluokittelun käytäntöönottamisesta, oli käynyt välttämättömäksi tarkistaa virkasäännön 21 §:n ohella eräitä muita sellaisia kunnallisia sääntöjä, joiden määräykset tavalla tai toisella nojautuvat virkasäännön ko. pykälässä vahvistettuun palkkaluokitteluun. Tämän vuoksi palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että se tekisi valtuustolle esityksen viranhaltijain eläkesäännön, työntekijäin eläkesäännön ja matkustussäännön ao. kohtien muuttamisesta (1. 3. 658, 675 §).

Palkkaluokituskomitean mietinnöstä antamassaan lausunnossa Suomen Lääkäriliitto oli edellyttänyt, että sen jälkeen kun valtion sairaalalääkärien palkkauskysymys olisi saatu päätökseen, liitolle varattaisiin mahdollisuus neuvotella niitä tuloja vastaavista lisäpalkkioista, joita valtion sairaalalääkäreille kertyy yksityispaikka- tai muista vastaavista maksuista. Kun valtion virkasuhteessa olevien sairaalalääkärien palkkauskysymys jo oli saatu päätökseen, pyysi Lääkäriliitto mahdollisuutta neuvotella kaupungin edustajien kanssa kaupungin sairaalalääkärien palkkauskysymyksen uudelleenjärjestelystä.

Suomen Lääkäriliiton kanssa käytäviä neuvotteluja varten valittiin kaupungin neuvottelijoiksi puheenjohtaja Sipi ja toimistopäällikkö Ståhlberg (22. 2. 586 §).

Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle esittää komitean asettamista tutkimaan ja valmistelevaan sairaalalääkärien palkkauskysymystä, missä komiteassa myös palkkalautakunnan tulisi olla edustettuna (15. 3. 835 §).

Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistys oli pyytänyt neuvotteluihin ryhtymistä verotusvalmisteluviraston eräiden viranhaltijain palkkauksen tarkistamiseksi saman viraston valtion palkkaamiin viranhaltijoihin verrattuna. Palkkalautakunta suostui pyyntöön ja valitsi neuvottelijaksi toimistopäällikkö Ståhlbergin (20. 9. 2 374 §).

Neuvotteluissa ei Kunnallisvirkamiesyhdistyksen kanssa päästy yksimielisyyteen. Kuultuaan asiantuntijoina verovalmisteluviraston johtoa kaupungin edustaja totesi toimistoapulaisten osalta, että kaupunki ei voi suostua esitettyyn palkankorotusvaatimukseen, koska valtion taholla suoritettujen palkkajärjestelyjen tarkoituksena on vain ollut saattaa vastaavat valtion toimistoapulaiset palkkauksellisesti samaan tasoon kuin kaupungin toimistoapulaiset. Tarkkailijoiden kohdalla todettiin, että kaupungin palkat yleensä olivat korkeammat kuin valtion. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelujen tuloksen sekä esittää kaupunginhallitukselle, ettei Kunnallisvirkamiesyhdistyksen esitys antaisi aihetta enempii toimenpiteisiin kuin mitä verotusvalmisteluvirasto oli kirjelmässään ehdottanut. Samalla palkkalautakunta päätti puoltaa ko. virkojen ehdotettua palkkausta virkojen tarpeellisuuteen kuitenkaan puuttumatta (25. 10. 2 650 §).

Sairaanhoitajien palkkauksen järjestely. Suomen sairaanhoitajain liitto ja Suomen Sairaanhoitajataryhdistys -SFF olivat pyytäneet neuvotteluihin ryhtymistä sairaanhoitajien palkkojen tarkistamiseksi sen johdosta, että valtion viroissa olevien sairaanhoitajien palkat oli päätetty korottaa kahdella palkkaluokalla kertomusvuoden alusta lukien, minkä lisäksi he saivat pukurahaa 1 350 mk ja siivouskorvausta 450 mk kuukaudessa. Palkkalautakunta päätti neuvottelijoikseen valita puheenjohtaja Sipin ja toimistopäällikkö Ståhlbergin (26. 4. 1 230 §).

Käydyissä neuvotteluissa, joihin osallistuivat edellä mainittujen järjestöjen lisäksi myöskin Suomen Kättilöliitto, Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistys, Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö ja Mielisairaanhoitajain Liitto, todettiin, että jos sairaanhoitajille myönnettäisiin yhden palkkaluokan korotus, jäisivät palkat tällöin vielä valtion maksumien korotettujen palkkojen alapuolelle, joten vanhojen suhteiden säilyttämiseksi korotus olisi suoritettava kahden palkkaluokan suuruisena. Vastaavanlaiset vertailut voitiin suorittaa osastonhoitajien ym. palkkauksessa. Näin ollen katsottiin sairaanhoitajakunnan palkkauksen uudelleenjärjestämisen perustaksi voitavan asettaa yleinen 2 palkkaluokan korotus, joka eräissä ylihoitajaryhmissä voitiin lisätä kolmeenkin palkkaluokkaan. Neuvotteluissa käsiteltiin myöskin mielisairaanhoitajien ja -hoitajattarien palkkausta, jolloin todettiin, että ko. ryhmien asema palkkaukseen nähden oli jo valtion vastaaviin viranhaltijoihin verrattuna edullisempi kuin mihin sairaanhoitajat nyt esitettyjen korotusten jälkeen tulisivat. Sen vuoksi kaupungin neuvottelijat eivät katsoneet voivansa esittää korotuksia mielisairaanhoitajille ja -hoitajattarille. Viimemainittuja edustavien järjestöjen taholta esitettiin vastalause tätä kannanottoa vastaan. Kaupunginhallitukselle päätettiin esittää lausuntona neuvottelutulos edellä selostetussa muodossa (7. 6. 1 600 §, kunn. as. kok. n:o 260 b).

Mielisairaanhoitajien palkkauskysymys. Sairaanhoitajien palkkausta koskevien neuvottelujen yhteydessä Mielisairaanhoitajien Liitto ilmoitti SAK:n luvalla, että ellei neuvotteluissa tehty esitys mielisairaanhoitajien ja -hoitajattarien palkkauksen tarkistamisesta 15:nteen ja 13. palkkaluokkaan kesäkuun loppuun mennessä johda tyydyttävään tulokseen, ko. hoitajat tulevat irtisanoutumaan viroistaan 1. 7. lukien. Myöskin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö ilmoitti, että se tulisi ryhtymään järjestöllisiin toimenpiteisiin, ellei em. vaatimusta hyväksyttäisi. Kun työtaistelutoimenpiteet samanaikaisesti kohdistettiin myös valtioon ja piirimielisairaaloihin, palkkalautakunta piti asiaa siksi yleisluontoisena, ettei palkkavaatimusten siinä vaiheessa tullut antaa aihetta toimenpiteisiin. Sitten kun ao. järjestöt olivat ryhtyneet neuvotteluihin valtion ja piirimielisairalain kanssa, lykkääntyi irtisanoutumisuuhka kahdella viikolla. Ennen uuden määräajan päättymistä, jolloin em. neuvotteluissa oli päästy jo ainakin väliaikaisiin ratkaisuihin, saatiin tieto, että valtion taholta tultaisiin suorittamaan yhden palkkaluokan korotus 1. 1. 1955 lukien mielisairaanhoitajien palkkoihin ja vastaavasti mielisairaanhoitajattarien palkkaus

korotettaisiin oikeudenmukaiseen tasoon vireillä olevan palkkauksen järjestelyn yhteydessä. Myöskin he tulisivat saamaan virkapuku- ja siivousavustuksena erillisen 1 800 mk:n määräisen korvauksen. Piirimielisairaalan Keskusyhdistys oli puolestaan suostunut siihen, että kuntainliittojen keskusmielisairaalan palveluksessa olevien mielisairaanhoidajien ja -hoitajattarien palkkaus järjestettäisiin vähintään valtion vastaavan realiasiotason suuruiseksi. Näin ollen oli päädytty siihen, että myöskin kaupungin vastaavien viranhaltijaryhmien palkkausta oli korotettava. Neuvotteluissa päästiin seuraavaan tulokseen: mielisairaanhoidajattarien palkkaluokaksi sovittiin 12. palkkaluokka ja -hoitajien 14. palkkaluokka. Valtion sairaaloissa maksettua em. korvauksia vastaava osuus ansioista sisältyy ko. palkkaan. Mikäli valtiolla syksyllä 1955 suoritetaan uusia korotuksia mielisairaanhoidohenkilökunnan osalta, tarkistetaan myös kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön palkkaus vastaavasti siten, että kaupungin maksamat palkat pysyvät valtion sairaaloissa saatujen ansioiden edellä. Tällä kertaa sovitut ja myöhemmin mahdollisesti suoritettavat korotukset maksetaan takautuvasti 1. 1. 1955 alkaen. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen ja esittää kaupunginhallitukselle mielisairaanhoidajien ja -hoitajattarien palkkaluokkien korottamista kertomusvuoden alusta lukien ehdotetulla tavalla (26. 7. 1 936 §, kunn. as. kok. n:o 260 b).

Kaupunginvaltuusto oli 7. 9. päättänyt siirtää vakinaiset mielisairaanhoidajat ja -hoitajattaret 1. 1. lukien yhtä palkkaluokkaa korkeampiin palkkaluokkiin. Valtuuston päätös perustui palkkalautakunnan ehdotukseen. Ko. esitystä tehtäessä oli jäänyt mainitsematta, että vastaava korotus olisi tehtävä myös tilapäisten viranhaltijain kohdalla. Kun asian johdosta käydyissä neuvotteluissa oli edellytetty, että vastaavat korjaukset tehtäisiin myös tilapäisten viranhaltijain palkkaukseen kuin mitä sovittiin vakinaisten viranhaltijain kohdalla, päätti palkkalautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että Kivelän ja Nikkilän sairaalan tilapäisten mielisairaanhoidajien ja -hoitajattarien virat siirrettäisiin 1. 1. lukien yhtä palkkaluokkaa korkeampiin palkkaluokkiin (11. 10. 2 561 §).

Virkanimityksen, joka ei ole saanut lainvoimaa, perusteella maksettavat palkkaedut. Palokersantti A. Kokkinen oli pyytänyt palokersantin ja palokorpraalin palkkojen välistä erotusta ajalta 1. 7. 1952—1. 7. 1953, koska hänet oli 1. 7. 1952 alkaen nimitetty palokersantin virkaan. Tästä, myöskin eräitä muita nimityksiä käsittävästä palolautakunnan päätöksestä oli kuitenkin valitettu, minkä johdosta Kokkisenkaan virkanimitys ei ollut saanut lainvoimaa. Vasta 15. 6. 1953 palopäällikkö määräsi Kokkisen hoitamaan virkaatekevänä avoinna ollutta palokersantin virkaa, mistä lähtien hänen oikeutensa palokersantin palkkaan oli selvä. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa palolautakunnalle, että koska em. syystä nimityspäätös ei ole ollut lainvoimainen, ei mainitulle viranhaltijalle voitu maksaa palokersantin palkkaetuja ko. ajalta. Mitä taasen hänen samana aikana suorittamiinsa virkatehtäviin tulee, niin koska kyseessäolevista, etupäässä palokersantin virkaan kuuluvista tehtävistä ei muillekaan palokorpraaleille maksettu kersantin palkkaetuja, kun he niitä palokunnan päiväkäskyn mukaisesti hoitivat, ei Kokkisellekaan voitu palokersantin palkkaetuja tältä ajalta suorittaa (1. 2. 349 §).

Kansakoulujen eräiden väliaikaisten opettajien oikeus elokuun palkkaan. Eräät opettajat olivat anoneet, että heille maksettaisiin elokuun 1954 palkka, koska he olivat toimineet väliaikaisiksi opettajiksi määrättyinä avoimen opettajanviran hoitajina syyskuun alkupuolelta 1954 lähtien. Ko. opettajien palkanmaksu perustuu kansakoululaitoksen kustannuslain täytäntöönpanoasetuksen 10 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan opettajalle on maksettava palkka sen kuukauden alusta, jonka kuluessa hän on astunut virkaan. Myöskin elokuun palkka on maksettava opettajalle, joka on aloittanut työnsä syyskuun 1 p:nä. Palkkalautakunta päätti puoltaa lausunnossaan elokuun palkan maksamista ko. opettajille, koska luokkien muodostaminen ja opetustyön aloittaminen oli viivästynyt opettajista itsestään riippumattomista syistä. Kun asianomaisten oli oltava jo syyskuun alussa varalla ryhtymään työhön, täytyi johtokunnan esitystä elokuun palkan maksamisesta pitää kohtuullisena (10. 5. 1 350 §).

Kansakoulunopettajien ylituntipalkkioiden korottaminen. Helsingin opettajayhdistys oli esittänyt ylituntipalkkiot korotettaviksi ylä- ja alakouluissa 360 mk:sta 420 mk:aan tunnilta sekä jatkokoulussa 434 mk:sta 500 mk/t. Suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnat olivat puoltaneet esitystä. Kunnan viranhaltijain neuvotteluvoimien perusteella yhdistys oli pyytänyt neuvotteluja. Kaupungin neuvottelijoiksi valittiin puheenjohtaja Sipi ja toimistopäällikkö Ståhlberg (26. 4. 1 218 §).

Kunnantöytäkirjain Keskusjärjestön esityksen johdosta palkkalautakunta päätti oikeuttaa *kaupunginkirjaston maksamaan kolmelle kirjansitojalle* kirjapainoalan työehtosopimuksen mukaisesti 168 mk:n suuruisia tuntipalkkaa sekä esimiesitojalle 196 mk:n ja kultaajalle 197 mk:n suuruisia tuntipalkkaa sen palkanmaksukauden alusta lukien, joka alkaisi maaliskuun 3 p:n jälkeen. Samalla lautakunta päätti oikeuttaa kaupunginkirjaston suorittamaan takautuvasti kolmelle kirjansitojalle ja esimiesitojalle 26. 2. 1954 alkaen ja siihen saakka, kunnes uudet tuntipalkat tulisivat voimaan, kirjapainoalan työehtosopimuksen 23 §:n edellyttämän 10 %:n lisän (3. 5. 1 266 §).

Palkankorotusten maksaminen viransijaisille. Helsingin Kunnallisten Koulujen yhdistys oli esittänyt, että oli herättänyt suurta tyytymättömyyttä sellainen kaupunginhallituksen palkkapäätöksen tulkinta, että pitkäaikaisessa, vieläpä monivuotisessakin viransijaisuussuhteessa olleet viranhaltijat eivät olleet saaneet palkankorotusta 1. 1.—17. 2. 1955 väliseltä ajalta. Kaupunginhallitus oli 17. 2. päättänyt, että palkkaluokituksen uudelleenjärjestelystä johtuvaa palkkojen korotusta ei maksettaisi em. aikana tilapäisesti kaupungin palveluksessa olleille, mutta koska asiaa oli tiedusteltu useista laitoksista, päätti lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että ko. päätöstä selvennettäisiin siten, että ennen 18. 2. 1955 eronneille sijaisille ei maksettaisi mainittua, vuoden alusta voimaan astunutta korotusta, mutta mikäli sijaisuus oli kestänyt yli 17. 2. 1955, korotus oli maksettava vuoden alusta lähtien, jos asianomainen jo silloin oli ollut kaupungin palveluksessa (19. 4. 1 109 §).

Päivystyskorvauksen ym. määrääminen. Kaupunginhallituksen päätös lääkäripäivystyksen järjestämisestä kunnalliskodin johtokunnan alaisiin laitoksiin merkittiin tiedoksi ja samalla vahvistettiin päivystyskorvaus 1/10 varallaoloajasta (1. 2. 300 §).

Kunnalliskodin johtokunta oli esittänyt, että se saisi entiseen tapaan maksaa kunnalliskodin lääkäreille päivystyksestä kertakaikkisena korvauksena 1/10 loppupalkasta, koska tämä olisi käytännöllisintä ja tulisi kaupungille halvemmaksi kuin voimassa olevien päivystyskorvausperusteiden mukaan hoidettu lääkäripäivystys. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa huoltolautakunnalle, että esitetyn päivystyskorvauksen maksaminen poikkeaisi täysin voimassa olevasta päivystyskorvausjärjestelmästä eikä sitä sen vuoksi voitaisi hyväksyä. Sen sijaan kehoitettiin kunnalliskodin johtokuntaa tutkimaan voisiko yksi tai kaksi lääkäriä selvittää päivystyksestä heti virka-ajan päätyttyä, siten että toinen olisi kunnalliskodin vanhassa osassa ja toinen uudessa vanhainkodissa (1. 3. 671 §).

Kunnalliskodin taholta oli pyydetty päivystävän lääkärin varallaoloajan määräämistä. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa kunnalliskodin johtokunnalle, että laitoksen lääkärin päivystys- ja ylityökorvauksia laskettaessa lääkärin päivittäiseksi työajaksi oli katsottava 6½ t (13. 12. 3 020 §).

Kivelän sairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien osaston apulaislääkärit olivat esittäneet, että kun kaupunginvaltuuston päätöksessä 17. 12. 1947 (ks. s. 7) oli määritelty lääkärin päivystyskorvaus siten, ettei se saanut ylittää määrää, mikä vastaisi 1/2 varsinaisesta palkkauksesta, oli tästä seurauksena, että eräiden osastojen apulaislääkärit joutuivat päivystämään useita vuorokausia ilman korvausta. Tämä koski mm. Kivelän sairaalan korvautiosaston kolmea apulaislääkäriä, jotka joutuivat päivystämään joka kolmas vuorokausi. Epäkohdan poistamiseksi palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle esittää, että valtuuston vahvistamien päivystysmääräysten 3 a. kohdasta poistettaisiin sanat »jonka kokonaismäärä kuukaudessa alkoon kuitenkin ylittääkö 50 % asianomaisen viranhaltijan säännöllisistä palkkatuloista vastaavana aikana» (22. 3. 881 §).

Kaasulaitoksen päivystystehtäviä hoitaneen viranhaltijan vaihtuessa palkkalautakunta päätti vahvistaa virkaan valitun käyttöinsinöörin päivystyskorvausperusteen 1/8 päivystykseen käytetystä ajasta (15. 2. 495 §).

Kaupunginhallituksen päätös, jolla Lapinlahdenkatu 6:n kansakoulun vahtimestarin päivystysvelvollisuus oli määrätty kahdeksi tunniksi päivittäin, merkittiin tiedoksi, ja suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle päätettiin ilmoittaa, että ko. vahtimestarille, jonka tuli varallaoloaikana olla asunnossaan, mistä hänet voitiin tarvittaessa kutsua työhön, suoritettaisiin puolesta mainittua varallaoloaikaa hänen yksinkertaisen tuntipalkansa mukaan laskettu korvaus kevätlukukauden 1955 alusta lukien toistaiseksi ja niin kauan kuin ao. koulu toimi suunnilleen entisessä laajuudessaan (15. 2. 498 §).

Kunnalliskodin johtokunta oli tiedustellut ylihoitajien *sunnuntaiyökorvauksen maksamista*, minkä johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa kunnalliskodin johtokunnalle ja

lastensuojeluvirastolle, että kaupunginvaltuuston 11. 6. 1952 tekemän päätöksen mukaisia sunnuntaityökorvauksia ylihoitajille maksettaessa oli vastaisuudessa huolehdittava siitä, että sunnuntaityökorvauksen tulee perustua tosiasiallisesti suoritettuun työhön, mitä asianomainen voi suorittaa myös asunnossaan laitoksen alueella ja että ko. sunnuntaityön tulee lisäksi perustua laitoksen johdon antamaan kirjalliseen määräykseen (20. 12. 3 098 §).

Lastensuojeluviraston tiedustelun johdosta, joka koski *matkaan käytetyn ajan laske- mista ylityöaikaan* sekä matkakorvauksia palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että virka- säännön mukaan: »Ylityöpalkkio maksetaan vain -- työpaikalla suoritetusta ylityöstä.» Edelleen säädetään, että »jos erityiset syyt jossakin yksityistapauksessa vaativat poik- keuksen tekemistä ylityön korvaamista koskevista määräyksistä, päättää siitä kaupun- ginhallitus.» Matkaan käytetystä ajasta ei siis suoriteta mitään korvausta, vaan sen kat- sotaan sisältyvän ylityökorvaukseen.

Matkustussäännön 1 §:n 1 mom.:ssa sanotaan: »Kaupungin alueen ulkopuolelle kau- pungin asioissa tehdystä matkasta suoritetaan matkakustannusten korvausta» jne. Saman säännön 8 §:ssä taas sanotaan: »Matkakustannusten korvaus suoritetaan myös kau- pungin alueella kuljetun matkan osalta, jos matka kaupungin alueen ulkopuolelle välittö- mästi on jatkunut samaa matkustustapaa käyttäen kuin matkaa aloitettaessa.» Näistä määräyksistä käy siis ilmi, ettei kaupungin alueella suoritetusta matkasta makseta eri- tyistä matkakorvausta. Palkkalautakunta totesi näin ollen, ettei tiedustelussa mainittu lastenkodin viranhaltija ole ilman kaupunginhallituksen eri päätöstä oikeutettu ylityö- eikä matkakorvauksiin (23. 8. 2 102 §).

Matkustussäännön 11 §:n tulkintakysymys. Lastensuojeluvirasto ja huoltolautakunta olivat esittäneet, että matkustussäännön se kohta, jossa mainitaan, että päivärahaa ei suoriteta, jos asianomainen saa kaupungin laitoksessa, jonne hän on matkustanut, vapaan asunnon ja ruoan, oli aiheuttanut tulkintavaikeuksia eräissä tapauksissa. Tästä syystä pyydettiin ao. 11 §:ä muutettavaksi tai sen tulkintaa selvennettäväksi. Koska oli myön- nettävä, että matkustussäännön 11 §:n tarkoittamissa virkamatkatapauksissa määräykset olivat jossain määrin ristiriitaiset, päätettiin kaupunginhallitukselle esittää matkustus- säännön 11 §:ä muutettavaksi siten, että se tulisi kuulumaan seuraavasti: »Päivärahaa ei suoriteta, jos asianomainen matkalla käyttää hyväkseen kaupungin laitoksessa, jonne hän on matkustanut, vapaan majoituksen ja muonituksen. Päivärahaa ei myöskään suo- riteta sellaiselta yli 6 tuntia, mutta alle 12 tuntia kestävältä matkalta, jonka aikana asian- omainen suorittaa autonkuljetus- tai vartiointitehtäviä, mikäli nämä tehtävät muutenkin kuuluvat hänen virkatehtäviinsä. Mikäli virkamatka toiselle paikkakunnalle, sen koh- teesta riippumatta, kestää yli 6 tuntia, mutta asianomaisella edellisen kappaleen perus- teella ei ole oikeutta päivärahaan, suoritetaan hänelle kuitenkin aina ruokarahana 25 % kulloinkin voimassa olevasta, asianomaisen palkkauksen mukaisesta korottamattomasta päivärahasta.» (3. 5. 1 274 §).

Myöhemmin päätettiin täydentää em. päivärahan maksamista koskevia määräyksiä siten, että todettiin oikeus viranhaltijan omakohtaiseen valinnanvapauteen joko käyt- tää hyväkseen luontaisetuja tai saada päivärahaa. Tervalammen työlaitoksen ja Nikkilän sairaalan osalta oli annettu erikseen omat määräyksensä, joten ao. muutos oli myös sisäl- lytettävä kummankin kohdalta erikseen niitä koskeviin määräyksiin (28. 6. 1 719 §, 26. 7. 1 921 §).

Toimistoapulaisen virkojen pätevyysvaatimusten määrittely. Käsitellessään palkkaluo- kituksen uudelleenjärjestelyä 17. 2. kaupunginhallitus kehotti palkkalautakuntaa teke- mään esityksen toimistoapulaisen virkojen pätevyysvaatimusten määrittelystä. Saatuaan tämän toimeksiannon palkkalautakunta päätti asian alkuvalmisteluja varten asettaa kes- kuudestaan jaoston, johon valittiin lautakunnan puheenjohtaja sekä jäsenet J. Nyman ja S. Friberg (15. 3. 830 §).

Jaosto neuvotteli alustavasti sen valmisteltavaksi annetusta toimistoapulaisen virko- jen pätevyysvaatimusten määrittelykysymyksestä ja päätti antaa sihteerin tehtäväksi laatia keskustelun perusteella luonnoksen jaoston lausunnoksi asiasta (28. 4. 1 173 a §).

Sen jälkeen kun sihteerin laatima luonnos ko. vaatimusten määrittelyä koskevaksi lausunnoksi oli esitelty, jaosto keskusteltuaan asiasta antoi sihteerin tehtäväksi laatia seu- raavaan kokoukseen ehdotuksen lausunnon loppuponneksi, minkä ohessa puheenjohtaja ilmoitti tulevansa esittämään oman lausuntoehdotuksensa (5. 5. 1 231 a §).

Esiteltiin puheenjohtajan laatima lausuntoehdotus toimistoapulaisen virkojen päte-

vyysvaatimusten määrittelystä sekä sihteerin laatima täydennys aikaisemmin esittämäänsä lausuntoluonnokseen. Jaosto päätti esittää palkkalautakunnalle lausunnon antamista sihteerin laatiman luonnoksen mukaisesti, minkä ohessa myös puheenjohtajan lausuntoehdotus oli esitettävä palkkalautakunnalle (10. 5. 1 296 a §).

Jaosto katsoi, ettei varsinaisten toimistoapulaisten virkojen pätevyysvaatimusten määrittely ollut irrallisena kysymyksenä mahdollista, ellei sitä käsitelty osana koko toimistohenkilökunnan pätevyysvaatimuksia koskevaa kysymystä. Näin ollen olisi tässä yhteydessä kiinnitettävä huomiota myöskin toimistoalan varsinaiseen johtoportaaseen, samoin kuin siihen väliportaaseenkin, johon kuuluvat suorittavat itsenäistä ja vastuunalaista työtä varsinaiseen johtoportaaseen kuitenkin kuulumatta. Yleensä oli toimistoalalla nimenomaiset pätevyysvaatimukset määritelty vain johtoportaan osalta, eikä niitäkään aina riittävän yksityiskohtaisesti. Toimistohenkilökunnan keskiryhmässä ei yleensä pätevyysvaatimuksia ollut vahvistettu, vaikka käytäntö monissa tapauksissa oli johtanut eräiden opillisten tutkintojen vaatimiseen. Jaosto katsoi edelleen, että kysymyksessä oli siksi laaja ja monitahoinen tehtävä, ettei se kuulunut palkkalautakunnan toimialan piiriin eikä ollut palkkalautakunnan selvitettävissä. Tämän vuoksi jaosto esitti, että asian jatkovalmistelu annettaisiin osaksi sille komitealle, joka valmisti kysymystä kaupungin viranhaltijain jatkokoulutuksesta, osaksi järjestelytoimistolle, jolloin olisi kiinnitettävä huomiota mm. seuraavaan:

että ylemmissä toimistohenkilöryhmissä olisi pätevyysvaatimuksia vahvistettaessa otettava muiden erikoisopintojen rinnalla huomioon myös liikealan korkeakoulujen tutkinnot;

että alemmissa ryhmissä liikealan opinarvoille olisi annettava merkitystä ainakin samassa laajuudessa kuin lääninhallituksissa, jolloin samalla kuitenkin olisi kiinnitettävä riittävä huomio myös muulla tavoin kuin tutkintotietä saavutettuun, tutkintoa vastaavaan pätevyYTEEN;

että liikealan ammattiopinnoille pantaisiin erityinen paino sellaisilla aloilla kuin kassa- ja tilivirastoissa, joissa taloudellisella koulutuksella on katsottava olevan erikoismerkitystä; sekä

että edellä esitetyt periaatteet saatettaisiin yleisnormien muotoon, joita sellaisinaan voitaisiin soveltaa johtosääntöjä uusittaessa.

Kaupunginhallitukselle palkkalautakunta päätti antaa lausunnon edellä olevan mukaisesti. Vielä merkittiin, että puheenjohtaja Sipi oli asian käsittelyssä tehnyt erillisen esityksen, jota ei kuitenkaan kannatettu palkkalautakunnassa (17. 5. 1 387 §).

Viranhaltijain ja työntekijäin kursseille määräämisessä noudatettava menettely. Aikaisemman käytännön mukaisesti oli viranhaltijoille myönnettävä virkavapautta ja työntekijöille lomaa kursien ajaksi. Uuden, kaupunginjohtajan tekemän esityksen mukaisesti, mikäli oli kysymys työalaa läheisesti koskevista kursseista, joista on ilmeistä hyötyä asianomaisen toiminnalle kaupungin palveluksessa, ei kuitenkaan olisi syytä virkavapauden tai loman myöntämiseen, vaan asianomainen olisi määrättävä kursseille, jolloin kurssillaolo katsottaisiin virkatehtävien hoitamiseksi, ja hänelle voitaisiin maksaa palkka ilman muuta. Palkkalautakunta päätti lausunnossaan esittää, että tehty ehdotus oli omiaan yksinkertaistamaan ennestään käytännössä olevaa menettelyä, joten sitä puollettiin (22. 2. 590 §).

Työaikalain soveltaminen työnjohtaja-asemassa oleviin virkamiehiin. Lautaja- ja johtokunnille päätettiin ilmoittaa, että työaikalain muuttamisesta annetun lain perusteella em. asiaa koskeva asetus saattoi aiheuttaa muutoksia kaupungin työnjohtaja-, teknikko-, apulaisjohtajatar-, apulaisylihoitaja- yms. asemissa toimivien viranhaltijoiden työaika-, ylityökorvaus- ja sunnuntaityökorvausperusteissa. Tämän vuoksi kaikkia laitoksia ja virastoja kehoitettiin tarkistamaan työolosuhteet, työaika sekä ylityö- ja sunnuntaityökorvausperusteet kysymykseen tulevien viranhaltijain osalta uutta lainsäädäntöä vastaaviksi. Mikäli asianomaisten edut olivat virkasäännön perusteella jo uutta lainsäädäntöä vastaavat tai suuremmat, niihin ei ollut tehtävä muutoksia. Mikäli taasen tarkistus aiheuttaisi muutoksia, joista päättäminen ei ollut laitoksen tai lautakunnan toimivallassa, näitten oli tehtävä asiasta aiheutuvat esitykset kaupunginhallitukselle tai palkkalautakunnalle. Uuden lainsäädännön soveltamisesta aiheutuvat tulkintavaikeudet oli saatettava palkkalautakunnan ratkaistaviksi. Muutoksista, joita mahdollisesti tehtäisiin työolosuhteisiin tai palkkausperusteisiin uuden lainsäädännön johdosta, oli ilmoitettava palkkalautakunnan toimistolle (8. 3. 764 §, ks. kunn. as. kok. n:o 22).

Lastensuojelulautakunnan tiedusteluun, joka koski *johtavien hoitajien* työaikaa, palkkalautakunta päätti vastata, että Sofianlehdon vastaanottokodin leikki-ikäisten ja kouluikäisten lasten osastojen johtavat hoitajat sekä Metsäkummun hoitokodin johtava hoitaja kuuluvat työaikalain soveltamisesta työnjohtaja-asemassa oleviin virkamiehiin 25. 2. 1955 annetun asetuksen 3 ja 4 §:n nojalla työaikalain alaisiin työnjohtaja-asemassa oleviin virkamiehiin (13. 12. 3 032 §).

Rakennusviraston taholta oli tiedusteltu, maksetaanko työsuhteessa oleville *ylimääräisille rakennusmestareille* ylityökorvaus työaikalain mukaan vaiko saman periaatteen mukaan kuin virkasuhteessa oleville rakennusmestareille. 11. 2. 1955 annetun työaikalain muutoksen johdosta saatettiin työnjohtaja-asemassa olevat työaikalain alaisiksi. Virkasäännön alaisia taasen ovat vain kaupunginvaltuuston perustamien virkojen vakinaiset haltijat, viransijaiset ja sellaiset tilapäiseen henkilökuntaan kuuluvat henkilöt, jotka saavat palkkaa valtuuston yksinomaan viranhaltijain palkkaamiseen myöntämistä määrärahoista. Kun rakennusviraston ko. rakennusmestarit ovat palkatut työmäärärahoista, eivät he siten ole virkasäännön alaisia eikä heihin nähden voida soveltaa virkasäännön määräyksiä. Voidaan siis todeta, että mainittuihin rakennusmestareihin on sovellettava työaikalakia (9. 8. 2 006 §, ks. kunn. as. kok. n:o 22).

Mittarinlukijoiden ja rahastajien työaikaa koskevan tiedustelun johdosta teollisuuslaitosten lautakunnalle päätettiin ilmoittaa, että virkasäännön 17 §:n mukaan kanslioissa ja toimistoissa ja muissa varsinaisissa virastoissa toimivien viranhaltijain tehokas työaika on 6¹/₂ tuntia päivässä. Määräykset eivät kuitenkaan koske palkkiovirassa olevia eivätkä muita sellaisia viranhaltijoita, joiden virkatehtävien hoidon ei ole edellytetty vaativan 6¹/₂ tunnin päivittäistä toimintaa eivätkä myöskään sellaista viranhaltijaa, jonka työaika on toisin määrätty. Työaikalain soveltamisesta julkisten yhteisöjen viran- tai toimenhaltijoihin annetun asetuksen mukaan mittarinlukijat ja rahastajat kuuluvat ryhmään, johon on sovellettava, mitä työaikalaissa on työntekijästä säädetty, sikäli kuin he eivät toimi virastoissa tai työaikalain alaisen laitoksen toimistossa. Kun rahastajien ja mittarinlukijain työaika on siten laissa erikseen määrätty, ei palkkalautakunnan käsityksen mukaan kaupunginhallituksen tarvitse erikseen näitä varten vahvistaa työaikaa, vaan tulee heihin nähden soveluttaa työaikalakia sellaisenaan (12. 7. 1 820 §, 26. 7. 1 909 §).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön pyydettyä neuvotteluja mittarinlukijoiden ja rahastajien työajan määräämiseksi palkkalautakunta päätti neuvottelijakseen valita toimistopäällikkö Ståhlbergin (13. 12. 3 018 §).

Kivelän sairaalan taloudenhoitajan tiedusteluun sairaalan uusien asuntoloiden *talonmies-lämmittäjän työajasta* ja lisäkorvauksista päätettiin ilmoittaa, että kun ko. talonmies-lämmittäjän työ ei ole työaikalain alaista, ei hänelle ole järjestettävä vapaapäiviä. Palkan lisäksi maksettaviin lisäkorvauksiin nähden oli noudatettava palkkalautakunnan 5. 10. 1948 tekemää päätöstä sunnuntaityökorvauksista (15. 2. 489 §, 22. 2. 561 §, 1. 3. 668 §, ks. kunn. as. kok. n:o 165).

Työn teettäminen viranhaltijalla vapaa-aikana erilliskorvausta vastaan. Kunnalliskodin taholta oli tiedusteltu, voitiinko viranhaltijalle antaa jokin tehtävä, joka ei kuulu hänen säännöllisiin tehtäviinsä, hänen vapaa-aikanaan suoritettavaksi sovittua urakkakorvausta vastaan. Kyseessä oli laitoksen eräiden nurmikoiden uusiminen, joka vaati ammattitaitoa ja johon työhön kykenevinä oli pidettävä kahta apumiestä. Nämä eivät kuitenkaan olleet irroitettavissa vakinaisista tehtävistään, mutta he olisivat suostuvaisia suorittamaan työn em. tavalla. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa kunnalliskodille, että tällä on mahdollisuus virkasäännön 12 §:n puitteissa antaa ko. tehtävä viranhaltijain suoritettavaksi, jolloin kuitenkin tätä tarkoittavaan sopimukseen olisi otettava määräys siitä, että kokonaiskorvauksen katsotaan sisältävän myös korvauksen mahdollisista ylityöistä ja että kunnalliskodin olisi työtä teettäessään valvottava, etteivät viranhaltijat ylitä laissa sallittuja ylityötuntien enimmäismääriä (31. 5. 1 509 §).

Osapäivätyö. Lastensuojelulautakunta oli tiedustellut palkkauksen järjestämistä sellaisessa tapauksessa, jossa Kivelän sairaalan apulaislääkäri toimi oman virkansa ohella lastensuojeluviraston sosiaalilääkärinä osapäivätyössä. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että ko. sosiaalilääkärin virka on päätoimi ja edellyttää siten tavallisen virka-ajan kestäväää työskentelyä. Tällöin oli 12 viikkotuntia, jonka mukaiseen sivutoimeen ko. apulaislääkärille oli annettu oikeus, n. ¹/₃ täydestä työajasta, joten oli kohtuullista, että

hänelle myönnettäisiin ko. sosiaalilääkärin viran tehtävien hoitamisesta palkkioksi $\frac{1}{3}$ viran kokonaispalkkauksesta ikälisineen (25. 1. 245 §).

Työehtosopimukset. Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kiertokirjeen johdosta, joka koski työehtosopimusten irtisanomista, palkkalautakunta päätti, että mikäli kaupungin voimassaolevat työehtosopimukset kertomusvuoden tammikuun kuluessa irtisanottaisiin työntekijäjärjestöjen taholta, irtisanomiset hyväksyttäisiin kaupungin puolesta, vaikka täydellistä muutosehdotusta uudeksi sopimukseksi ei esitettäisikään, sillä ehdolla että kaupunki myös saa irtisanoa työehtosopimukset pidättäen itselleen oikeuden myöhemmin tehdä muutosehdotukset sekä että entisten työehtosopimusten voimassaoloaikaa jatketaan tarpeen mukaan siihen saakka, kunnes uusi työehtosopimus hyväksytään ja tulee voimaan. Lisäksi palkkalautakunta päätti irtisanoa työehtosopimukset mikäli ne Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan ja Maataloustyöntekijäin ammattiosaston taholta irtisanottaisiin (25. 1. 258 §).

Merkittiin tiedoksi Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön ilmoitus työehtosopimuksen irtisanomisesta (1. 2. 346 §).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli lähettänyt palkkalautakunnalle muutosehdotuksensa uudeksi työehtosopimukseksi esittäen samalla, että asiassa ryhdyttäisiin ensi tilassa neuvotteluihin. Lautakunta päätti suostua esitettyyn neuvottelupyyntöön ja valitsi neuvottelijaksi toimistopäällikkö J. Ståhlbergin sekä päätti esittää Keskusjärjestölle muutosehdotuksensa voimassaolevaan työehtosopimukseen (3. 5. 1 293 §).

Helsingin kaupungin ja Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön välillä 22. 6. 1953 solmitun työehtosopimuksen väliaikaisesta jatkamisesta oli 7. 5. 1955 solmittu sopimus. Palkkalautakunta päätti merkitä sopimuksen tiedoksi sekä hyväksyä toimistopäällikkö Ståhlbergin toimenpiteet ko. sopimuksen solmimisesta ja päätti hyväksyä sopimuksen tulevaksi voimaan kaupungin puolelta allekirjoituspäivästä lähtien (10. 5. 1 360 §).

Palkkalautakunta päätti oikeuttaa toimistopäällikkö Ståhlbergin solmimaan Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa sopimuksen 31. 5. 1955 päättyvän työehtosopimuksen voimassaoloajan jatkamiseksi, mikäli ei uutta työehtosopimusta sitä ennen saada aikaan (24. 5. 1 456 §).

Maataloustyöntekijäin ammattiosaston kanssa oli käyty neuvotteluja sen jälkeen kun kaupungin ja ammattiosaston välinen työehtosopimus oli tullut puolin ja toisin irtisanotuksi. Neuvottelujen alettua oli ammattiosaston kanssa sovittu siitä, että vanhan työehtosopimuksen voimassaoloaikaa jatkettaisiin kertomusvuoden elokuun loppuun saakka. Neuvottelujen kuluessa päästiin molemmin puolin yksimieliseen tulokseen. Uuteen työehtosopimukseen tehtiin joukko muutoksia ja lisäyksiä, mitkä johtuivat lähinnä uudesta kaupungin yleisestä työehtosopimuksesta sekä Maataloustyönantajain Liiton ja Suomen Maaseututyöväen Liiton välillä 18. 5. 1955 solmitusta uudesta täydennys sopimuksesta. Palkkalautakunta päätti hyväksyä toimistopäällikön toimenpiteet sekä puoltaa kaupunginhallitukselle työehtosopimuksen hyväksymistä esitetyn luonnoksen mukaisesti (1. 2. 346 §, 31. 5. 1 524 §, 9. 8. 2 015 §).

Palkkalautakunta merkitsi tiedoksi, että 22. 10. oli allekirjoitettu maatalousalan työehtosopimus kaupungin ja Helsingin kaupungin Maataloustyöntekijäin ammattiosaston kesken (25. 10. 2 660 §, kunn. as. kok. n:o 107).

Palkkalautakunnan varapuheenjohtaja Virkkunen oli 3. 5. valittu kaupungin neuvottelijaksi sen erimielisyyden poistamiseksi, joka oli aiheutunut palkkahinnoitteluun liittyvän lisäsopimuksen tulkinnasta. Neuvotteluja oli sen jälkeen käyty 9. 5., 17. 5. ja 20. 5. Keskusjärjestön taholta oli esitetty, että jos työntekijä on ollut jossakin toisessa tehtävässä ja siirtyy sitten toiseen ammattiin saman laitoksen palveluksessa tai jos hänet siirretään toiseen ammattiin ja hän myöhemmin palaa samaan työhön, missä hän ennen siirtoa oli, niin hän siinäkin tapauksessa säilyttää henkilökohtaisen palkkansa. Kaupungin edustajat puolestaan katsoivat, että sopimusta tulkittaessa oli lähdettävä laajemmalta pohjalta. 5. 4. 1951 solmitun sopimuksen tarkoituksena oli ollut se, ettei kukaan kaupungin työntekijöistä joutuisi kärsimään uuden palkkajärjestelyn johdosta. Tarkoituksena ei suinkaan ollut tällöin taata henkilölle epämääräiseksi ajaksi tiettyä ansiotasoa, joka olisi riippumaton siitä, mitä työtä hän ehkä vastaisuudessa tulisi suorittamaan. Keskusjärjestön mainitsemien tilapäisten siirtojen aiheuttamilta palkkojen alenemisilta työntekijää suojasi työehtosopimuksen 5 §:n 2 kohdan mukainen oikeus saada kahden viikon aikana entinen palkkansa. Keskusjärjestön edustajat perustelivat edelleen kantaansa sillä, että ko. hen-

kilökohtainen lisä maksettiin 13 viimeisen viikon ansion perusteella riippumatta siitä, missä ammatissa henkilö ko. aikana oli ollut. Kaupungin edustajain puolelta todettiin, ettei em. sopimuksen tarkoituksena ollut edellytetty henkilökohtaisen palkanlisän suorittamista alemmin palkattuun työhön siirretylle työntekijälle pitemmältä ajalta kuin kuluvan ja kahden seuraavan työviikon ajalta edes tämän alemmin palkatun ryhmän keskimääräisen henkilökohtaisen palkkauksen mukaisesti. Jos alemmin palkattuun työhön siirretty työntekijä nyt ko. tapauksissa siirtyy takaisin omaan ammattityöhönsä, maksetaan hänelle siinä hänen oma henkilökohtainen palkkauksensa. Työntekijän tullessa siirretyksi varsinaisesta, vaikkakin eri työmuotoja käsittävästä työstään kokonaan toiseen ammattiin, lakkaavat henkilökohtaiset lisät olemasta voimassa. Keskusjärjestö ilmoitti ko. ehdotuksen johdosta, että se oli valmis hyväksymään tämän muilta osin paitsi viimeisen kohdan osalta sekä puolestaan esitti sen muutettavaksi seuraavaksi: »Työntekijän tullessa siirretyksi varsinaisesta, vaikkakin eri työmuotoja käsittävästä työstään kokonaan toiseen ammattiin, maksetaan hänelle sen ammattiryhmän keskimääräinen henkilökohtainen palkanlisä.» Kun kaupungin edustajat katsoivat menneensä jo pitemmälle kuin mitä 5. 4. 1951 tehty sopimus edellytti, ei heidän puoleltaan voitu hyväksyä Keskusjärjestön tekemää muutosehdotusta. Näin ollen todettiin neuvottelujen päättyneen ilman, että olisi päästy yksimieliseen tulokseen. Palkkalautakunta merkitsi neuvottelujen tuloksen tiedoksi sekä päätti täydentää 29. 3. 1955 tekemäänsä päätöstä siten kuin kaupungin edustajat olivat ehdottaneet. Edelleen päätettiin, ettei Kunnantyyöntekijäin Keskusjärjestön esitys eikä jäsen Sainion esitys päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä antanut aihetta toimenpiteisiin (31. 5. 1 517 §).

Palkkalautakunta päätti ilmoittaa laitoksille, että mikäli henkilökohtaista palkkaa nauttiva työntekijä siirretään ammattialaansa kuulumattomaan työhön, menettää hän henkilökohtaisen palkanlisänsä ja hänen palkkansa määräytyy voimassa olevan työehtosopimuksen mukaisesti. Mikäli laitokset ovat maksaneet henkilökohtaista palkkaa edellä mainitusta poikkeavasti, kehotetaan niitä kohtuussyistä pidättäytymään perimästä takaisin liikaa suoritettuja määriä (29. 3. 978 §).

Kunnantyyöntekijäin Keskusjärjestö oli huomauttanut mainitun päätöksen johdosta, että mikäli laitokset em. tapauksissa tulisivat poistamaan työntekijöiltä henkilökohtaisen lisän, järjestö katsoisi sen karkeaksi rikkomukseksi työehtosopimuksen määräyksiä vastaan. Keskusjärjestö viittasi voimassa olevaan palkkahinnoittelun lisäsopimukseen ja ilmoitti tulevansa vaatimaan tämän sopimuksen noudattamista sellaisena kuin sitä on sovellettu käytännössä allekirjoittamisesta lähtien. Keskusjärjestö pyysi ryhdyttäväksi viipymättä neuvotteluihin palkkahinnoitteluun liittyvän lisäsopimuksen ko. tulkinnaasta syntyneen erimielisyyden poistamiseksi. Koska palkkalautakunnan päätös asiassa oli ollut yksimielinen, oli tuskin mahdollista saada neuvottelujen avulla muutosta aikaan, ellei työntekijäin taholta voitu esittää kokonaan uusia näkökohtia. Suullisia neuvotteluja pidettiin kuitenkin suotavana, joten esitettyn pyyntöön päätettiin suostua ja valita neuvottelijaksi lautakunnan varapuheenjohtaja Virkkunen (3. 5. 1 292 §).

Palkkalautakunnan jäsen Sainio oli esittänyt selvityksen hankkimista siitä, millainen tila vallitsi Helsingin kaupungin ja Helsingin Kunnantyyöntekijäin Keskusjärjestön välillä ennen 7. 5. solmitun työehtosopimuksen väliaikaista jatkamista koskevan sopimuksen solmimista. Samalla esiteltiin rakennusviraston ilmoitus tapahtuneista työehtosopimuksen rikkomisista. Aloite työehtosopimusten voimassaolon väliaikaisesta jatkamisesta lähti Suomen Kunnantyyöntekijäin Liiton taholta. Kaupunkiliiton ja Suomen Kunnantyyöntekijäin Liiton välisissä neuvotteluissa edellytettiin, että kaupunkien ja kauppalain taholta esitykseen suostumisen edellytyksenä on, että »kaupungilla tai kauppalalla on samanlainen oikeus työehtosopimuksen irtisanomiseen ja että mikäli neuvottelut uuden työehtosopimuksen hyväksymisestä ovat vielä kesken nykyisen työehtosopimuksen voimassaoloajan päättyessä, viimeksimainitun työehtosopimuksen voimassaoloaikaa jatketaan siihen saakka, kun uusi työehtosopimus hyväksytään ja tulee voimaan.» Samat edellytykset Helsingin kaupunki asetti ehdokseen, mikäli Kunnantyyöntekijäin Keskusjärjestö sanoo irti työehtosopimuksen ilman, että se samalla jättää esitystä muutoksiksi uuteen työehtosopimukseen. Myöskin Keskusjärjestö oli ollut samalla kannalla, sillä sen taholta ei aikaisemmin katsottu edes aiheelliseksi ryhtyä sen kirjeessään 26. 1. edellyttämiin neuvotteluihin. Kun sitten palkkalautakunnan toimiston taholta otettiin yhteyttä Keskusjärjestöön, sovittiin molemmin puolin siitä, että työehtosopimuksen voimassaoloaikaa jatketaan

irtisanomisesta huolimatta toistaiseksi ja tämän sopimuksen perusteella enintään toukokuun loppuun, ellei uutta työehtosopimusta sitä ennen saada aikaan. Näin ollen voitiin todeta, että kaupungin ja Keskusjärjestön välillä 22. 6. 1953 solmittu työehtosopimus oli ollut edelleen voimassa irtisanomisesta huolimatta ja että sen voimassaoloaika oli 7. 5. 1955 alkaen rajoitettu siten kuin Keskusjärjestön kanssa siitä oli mainittuna päivänä erikseen sovittu. Samalla kun eo. selvitys merkittiin tiedoksi, päätettiin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestölle ilmoittaa tapahtuneista työehtosopimusten rikkomisista (24. 5. 1 449 §).

Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle esittää valtuustolle ehdotettavaksi, että uusi työehtosopimus hyväksyttäisiin neuvottelupuolten sopimassa muodossa muilta osin paitsi työehtosopimuksen 11 §:n 1 kohdan osalta, jonka olisi jätävä entiseen muotoonsa (7. 6. 1 592, 1 605 §).

Kaupunginvaltuusto oli palauttanut asian kaupunginhallitukselle, minkä jälkeen merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen ilmoitus lausunnon hankkimisesta sosiaaliministeriön hinta- ja palkkaneuvostolta kaupungin ja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön välillä solmittavaksi tarkoitetusta työehtosopimuksesta sekä tiedotus eräiden neuvottelujen raukeamisesta (28. 6. 1 757 §).

Sen jälkeen kun oli esitelty Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön lakkoilmoitus, palkkalautakunta päätti hyväksyä toimistopäällikkö Ståhlbergin toimenpiteet neuvotteluihin ryhtymisestä Keskusjärjestön kanssa uutta työehtosopimusta koskevassa asiassa sekä päätti kaupunginhallitukselle puoltaa työehtosopimuksen hyväksymistä sellaisenaan siinä muodossa, missä kaupunginhallitus sen esitti valtuuston käsiteltäväksi 22. 6. (7. 7. 1 762 §).

Merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen 14. 7. päivätty kiertokirje, jonka mukaan kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt kaupunginhallituksen mietintöön n:o 8 vuodelta 1955 sisältyvän Helsingin kaupungin ja Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön välillä tehdyn uuden työehtosopimuksen (26. 7. 1 875 §).

Uusi työehtosopimus allekirjoitettiin puolin ja toisin tulevaksi kaupunginhallituksen 14. 7. tekemän päätöksen mukaisesti voimaan 24. 7. 1955, mistä oli ilmoitettava kaupunginhallitukselle työehtosopimuslain 2 §:n 2 momentissa mainitun ilmoituksen tekemistä varten sosiaaliministeriölle (26. 7. 1 953 §, kunn. as. kok. n:o 108).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli esittänyt neuvotteluihin ryhtymistä uuden palkkahinnoittelun aikaansaamiseksi. Palkkalautakunta päätti suostua esitettyihin neuvotteluihin ilman että palkkahinnoittelua irtisanotaan puolin tai toisin sekä samalla valita neuvottelijaksi toimistopäällikkö Ståhlbergin (14. 6. 1 667 §).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli tehnyt esityksen uudeksi tuntipalkkataulukoksi. Palkkalautakunta päätti merkitä esityksen tiedoksi sekä valita neuvottelijoikseen kaupungin puolesta käytäviä neuvotteluja varten puheenjohtaja Sipin, varapuheenjohtaja Virkkusen ja toimistopäällikkö Ståhlbergin (23. 8. 2 122 §, 30. 8. 2 196 §).

Palkkalautakunta päätti vahvistaa esitetyn sopimusluonnoksen kaupungin ja Keskusjärjestön väliseksi työntekijäin ohjetuntipalkkoja ja lisää koskevaksi sopimukseksi. Samalla lautakunta päätti esittää, että palkkatariffi alistettaisiin hinta- ja palkkaneuvoston vahvistettavaksi (18. 10. 2 608 §).

Merkittiin tiedoksi, että kaupungin työntekijäin ohjetuntipalkkoja ja lisää koskeva sopimus oli allekirjoitettu 22. 10. kaupungin ja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kesken (25. 10. 2 660 §).

Palkkalautakunta päätti kaikille virastoille ja laitoksille ilmoittaa, että sosiaaliministeriö oli 14. 11. vahvistanut Helsingin kaupungin ja Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön välisen työntekijäin ohjetuntipalkkoja ja lisää koskevan sopimuksen, jota oli välittömästi ruvettava soveltamaan sekä että korotetut ohjetuntipalkat ja sopimuksen 12 §:n 1 kohdassa mainittu aikatyölisä oli suoritettava takautuvasti 1. 6. 1955 jälkeen ensiksi alkaneen tiliviikon alusta samoin kuin että sopimuksen muut määräykset tulisivat voimaan sen tiliviikon alusta, joka ensiksi alkoi sopimuksen tultua allekirjoitetuksi, mikä tapahtui 22. 10. Lisäksi palkkalautakunta päätti ilmoittaa rakennusvirastolle, että edellä mainitusta poikkeavasti rakennusviraston puhtaanapito-osaston kadunlakaisutyöhön osaaottaville työntekijöille sopimukseen liittyvän pöytäkirjamerkinnän mukaan korotetut ohjetuntipalkat ja aikatyölisä oli suoritettava 1. 7. 1955 lukien (22. 11. 2 898 §, ks. kunn. as. kok. n:o 109).

Palkkalautakunta päätti ilmoittaa ao. lautakunnille, että rakennusosalalla oli 7. 6. 1955 tullut voimaan uusi työehtosopimus, joka kaupungin työehtosopimuksessa mainituilta

osilta oli otettava huomioon myös kaupungin töissä. Näin ollen oli myöskin korvauksena omien työkalujen käytöstä 7. 6. lähtien maksettava ensiksi alkavasta palkanmaksukaudesta sovitut korvaukset (30. 8. 2 212 §).

Kuukausipalkkaisten työntekijäin ja toimihenkilöiden työehtosopimus. Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli lähettänyt ehdotuksen uudeksi työehtosopimukseksi, joka esitettiin palkkalautakunnalle 19. 3. 1954. Palkkalautakunnan valittua sitten neuvottelijansa alustaviin neuvotteluihin, joiden tarkoituksena oli selvittää yleinen suhtautuminen sopimuksessa noudatettaviin periaatteisiin, asia viivästyi sen johdosta, että asian tuntijakysymyksestä oli aiheutunut periaatteellista erimielisyyttä. Sitten kun Keskusjärjestö oli ilmoittanut olevansa valmis alustaviin keskusteluihin, palkkalautakunta päätti 8. 6. 1954 tällaiset keskustelut käytäviksi ja valitsi niihin neuvottelijansa. Keskusteluja käytiinkin seuraavana syksynä, mutta keskeytyivät ne järjestöjen kieltäytyttyä keskustelemasta yleisperiaatteesta. Samalla sovittiin, että kaupungin taholta tehtäisiin täydellinen vastaehdotus. Kun tämä ehdotus nyt oli valmistunut, päätti palkkalautakunta hyväksyä sen esitettäväksi Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistyksen ja Helsingin Kunnan työntekijäin Keskusjärjestön kanssa kuukausipalkkaisten työehtosopimuksesta käytävien neuvottelujen pohjaksi sekä saattaa ehdotuksen ko. järjestöjen tietoon. Samalla palkkalautakunta päätti valita aikaisemmin valittujen neuvottelijoiden lisäksi varapuheenjohtaja Virkkusen uudeksi neuvottelijaksi (8. 11. 2 777 §).

Puutarha-alan työehtosopimuksen soveltaminen maatalousosaston puutarhoissa työskenteleviin. Kiinteistöviraston maatalousosaston alaisissa töissä oli noudatettu palkkalautakunnan 14. 3. 1951 hyväksymiä ohjetuntipalkkoja, jotka olivat samat kuin Maataloustyönantajain Liiton ja Suomen Maaseututyöväen liiton välisen maatalouden työehtosopimuksen mukaiset palkat. Kun ko. sopimuspuolten välillä oli v:sta 1951 lähtien ollut voimassa toinenkin työehtosopimus, jota noudatettiin kauppapuutarhojen työsuhteissa, oli maatalousosaston taholta tiedusteltu, oliko sen puutarhoissa ryhdyttävä soveltamaan puutarha-alan työehtosopimuksen mukaisia palkkoja. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että kaupungin ja Helsingin kaupungin Maataloustyöntekijäin ammattiosaston välillä solmitun työehtosopimuksen 6 §:n mukaan työntekijäin palkkauksessa noudatetaan niitä määräyksiä, jotka sisältyvät em. liittojen välillä kulloinkin voimassa olevaan työehtosopimukseen. Kun sitten v. 1951 puutarha-alan osalta solmittiin eri sopimus, ei kaupungin eikä ammattiosaston taholta ilmeisesti huomattu mainittua uutta työehtosopimusta, minkä vuoksi ko. 6 §:n sanamuotoa ei selvennetty siten, että se koskisi myös muita em. liittojen välillä solmittuja sopimuksia. Mutta kohtuuden vuoksi olisi työehtosopimuksen mainittua pykälää tulkittava siten, että se käsittää viittauksen myös puutarha-alan työehtosopimukseen.

Ko. puutarha-alan työehtosopimuksen mukaisesti sen määräyksiä sovellettiin kaikissa Maataloustyönantajain Liittoon kuuluvien työnantajain omistamissa kauppapuutarhoissa työskenteleviin työntekijöihin. Kauppapuutarhoista käytetyn määritelmän mukaisesti oli Pukinmäen ja Fallkullan tilojen puutarhoja pidettävä sellaisina puutarhoina, joissa työskenteleviin työntekijöihin oli sovellettava puutarha-alan työehtosopimusta. Sen mukaiset ohjetuntipalkat ilmoitettiin samalla maatalousosastolle (26. 4. 1 213 §).

Maataloustyönantajain Liiton ja Suomen Maaseututyöväen Liiton välillä oli käyty neuvotteluja alan palkoista ja palkkaryhmittelystä, mutta eivät neuvottelut vielä olleet johtaneet tulokseen. Maataloustyönantajain Liiton taholta oli ehdotettu 10 %:n suurista palkankorotusta, mikä markkamääräisesti laskettuna oli lähetetty jäsenten tiedoksi, samalla kun näitä kehoitettiin noudattamaan ko. palkkausta ja palkkaryhmittelyä. Palkkalautakunta päätti saattaa uudet puutarha-alan palkat kiinteistöviraston tiedoksi Maataloustyönantajain Liiton suosituksen mukaisesti (12. 7. 1 847 §).

Sukellusalalla noudatettavat palkat. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa kaikille laitoksille ja virastoille, että kaupungin työntekijäin palkkatariffisopimuksen 4 §:n B. kohdan määräysten mukaisesti on kaupungin töissä sukellusalalla välittömästi ryhdyttävä noudattamaan Suomen Rakennusteollisuusliiton ja Suomen Sukeltajain Liiton välisen työehtosopimuksen 9 §:n määräyksiä. Samalla kehoitettiin laitoksia ja virastoja tämän yhteydessä ottamaan huomioon kaupungin työntekijäin palkkatariffisopimuksen 16 §:n taannehtivaisuutta koskevat määräykset. Merkinantajain ja paikkurien palkoista tultaisiin ilmoittamaan myöhemmin, kun niistä olisi saatu tieto palkkalautakunnan toimistoon (29. 11. 2 949 §, ks. kunn. as. kok. n:o 121).

Työehtosopimusten soveltaminen. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli esittänyt

eräitten liikennelaitoksen kannasta poikkeavien tulkintojen hyväksymistä ylityökorvausten laskemisaikaan, nim. 45 viikkotyötunnin eikä vasta 47 viikkotyötunnin jälkeen sekä uuden työehtosopimuksen voimaantuloaikaan nähden liikennelaitoksen työntekijäin kohdalla niin, että sen olisi katsottava tulleen voimaan jo sunnuntaina 24. 7. 1955 siitä huolimatta, että liikennelaitoksen työviikko aikaisemmin oli luettu alkavaksi maanantaipäivästä. Palkkalautakunta päätti kuitenkin ilmoittaa sekä Keskusjärjestölle että liikennelaitokselle, ettei em. esitys antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (23. 8. 2 108 §, 30. 8. 2 183 §, 6. 9. 2 270 §).

Palkkalautakunta hyväksyi sähkölaitoksen esityksen 30 %:n lisän maksamisesta sähkölaitoksen Salmisaaren voimalaitoksen erikoisammattityöntekijöille: 3 pumppumiehelle ja 3 koneenkäyttäjälle (18. 1. 158 §).

Kiinteistöviraston talo-osastolle päätettiin vastaukseksi sen tiedusteluun, joka koski Kunnantyyntekijäin Keskusjärjestön esitystä virastojen suursiivouksesta maksettavan tuntipalkan korottamista 107 mk:aan, ilmoittaa, ettei palkkalautakunta katsonut aiheelliseksi voimassa olevan tuntipalkan korottamista (1. 3. 656 §).

Rahastajatta ajavien linja-autonkuljettajien lisärasituksen korvaaminen. Liikennelaitos oli esittänyt, että harkittaessa keinoja liikennelaitoksen tappiollisuuden poistamiseksi oli pidetty tarkoituksenmukaisena rahastajatta ajettavien kulkuneuvojen käytäntöönottoa. Tätä varten oli liikennehenkilökunnan kanssa käyty neuvotteluja niistä ehdoista, joilla rahastajatta ajamista liikennelaitoksen johdin- ja linja-autoliikenteessä voitaisiin ruveta toteuttamaan. Liikennelaitoksen lautakunta oli käytyjen neuvottelujen pohjalta tehnyt esityksen kaupunginhallitukselle määräysten antamiseksi rahastajatta palvelemisesta em. autoliikenteessä. Virkamiesten neuvotteluoikeudesta annettuun lakiin viitaten katsottiin, että asia oli sen laatuinen, että siitä olisi neuvoteltava Kunnantyyntekijäin Keskusjärjestön kanssa. Palkkalautakunta päätti ryhtyä neuvotteluihin ja valitsi neuvottelijoikseen puheenjohtaja Sipin ja toimistopäällikkö Ståhlbergin (25. 1. 259 §).

Kaupungin neuvottelijain toimesta oli neuvotteluja käyty em. asian johdosta, jolloin ilmeni, ettei Kunnantyyntekijäin Keskusjärjestön taholta oltu valmiita hyväksymään liikennelaitoksen esitystä sellaisenaan, vaan vaati Keskusjärjestö, että kuljettajan oli saatava rahastajatta ajamisen aiheuttaman lisärasituksen korvauksena lisäpalkkio, joka olisi 18 % autonkuljettajan peruspalkan ja hänen henkilökohtaisen ikälisänsä mukaisesta tuntipalkasta. Kun lisäksi neuvottelujen kuluessa kävi ilmi, että rahastuskorvaus olisi maksettava korotettuna, milloin ko. ajo tapahtui sunnuntai- tai ylityönä, kaupungin neuvottelijat totesivat, että palkkiojärjestelmän puitteissa ei ollut mahdollisuutta päästä sellaiseen yhtenäiseen tulokseen, jota voitaisiin puoltaa hyväksyttäväksi. Myöhemmin siirryttiin neuvotteluissa sille linjalle, että korvaus voitaisiin suorittaa työaikana myönnettävällä ylimääräisellä palkallisella vapaa-ajalla. Välillä katkenneita neuvotteluja jatkettiin uudelleen sen jälkeen, kun uusi työehtosopimus oli tullut hyväksytyksi. Neuvotteluissa päädyttiin yksimieliseen tulokseen määräyksistä ko. autonkuljettajia varten. Lausunto kaupunginhallitukselle päätettiin antaa neuvottelutuloksen mukaisesti (6. 9. 2 261 §).

Eväsrahan maksaminen. Helsingin Kunnantyyntekijäin Keskusjärjestö oli työehtosopimuksen 11 §:n 3 kohtaan vedoten esittänyt, että Mustikkamaalla työskenteleville urheilu- ja retkeilytoimiston työntekijöille maksettaisiin eväsrahaa, koska työntekijäin vähälukuisuuden vuoksi ei saarelle ollut järjestetty työmaaruokalaa eikä myöskään saaren ravintola tänä ajankohtana ollut avoinna. Rakennusviraston eri osastoilla oli eräissä tapauksissa maksettu työntekijöille eväsrahaa, jos työmaaruokalaa ei ollut järjestetty tai muuta mahdollisuutta lämpimän ruoan saamiseen ei ollut; mm. Mustikkamaalla työssä olleiden katurakennus- ja talorakennusosaston työntekijäin suhteen oli näin menetelty. Näin ollen palkkalautakunta päätti kehottaa urheilu- ja retkeilytoimistoa yhtenäisen käytännön aikaansaamiseksi työehtosopimuksen mukaisesti maksamaan eväsrahan myöskin ko. toimiston työssä Mustikkamaalla oleville työntekijöille siltä ajalta, jolloin Mustikkamaan ravintola ei ole ollut työntekijäin käytettävissä (22. 2. 573 §).

Helsingin Kunnantyyntekijäin Keskusjärjestö oli esittänyt, että palkkalautakunta antaisi ohjeet työehtosopimuksen 11 §:n 2 momentin eväsrahan maksamista koskevan kohdan selventämiseksi. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa Keskusjärjestölle, rakennusvirastolle ja satamalaitokselle, että aikaisemman käytännön mukaisesti sovittiin käytyjen työehtosopimusta koskevien neuvottelujen yhteydessä, ettei siihen oteta mitään määräyksiä matkamääristä, vaan on jokainen tapaus käsiteltävä erikseen itsenäisesti olosuh-

teet huomioon ottaen. Tällöin oli erikoisesti kiinnitettävä huomiota siihen, että matkaan työpaikalta ruokailupaikalle kuluva aika on kohtuullisessa suhteessa ruokailutauon pituuteen. Ko. momentissa käytetyllä sanonnalla »kaupungin alueella ja sen ulkopuolella olevissa saarissa» tarkoitetaan sellaisia saaria, jotka eivät ole kiinteässä yhteydessä manteeeseen, ei edes siltojen tai muiden vastaavien laitteiden avulla. Näin ollen palkkalautakunta katsoi, että laitoksen asiana on, neuvoteltuaan ao. luottamusmiehen kanssa, yksityistapauksittain määrätä, milloin eväsrahaa maksetaan. Jos Keskusjärjestö katsoo laitoksen yksityistapauksessa tekemän päätöksen olevan ristiriidassa työehtosopimuksen kanssa, se voi anomuksella saattaa tällaisen tapauksen palkkalautakunnan käsiteltäväksi (8. 11. 2 779 §).

Paloalipäällystön ja palomiesten yli- ja sunnuntaityön korvauksen laskemisperusteiden muuttamista koskevassa asiassa Suomen Kunnantyöntekijäin Liitto oli pyytänyt vastausta 30. 9. mennessä sekä tietoa siitä, pitikö kaupunginhallitus neuvotteluja ko. asian johdosta tarpeellisena. Palkkalautakunta päätti neuvottelijakseen valita toimistopäällikkö Ståhlbergin (27. 9. 2 448 §).

Neuvotteluja oli sen jälkeen käyty, mutta ei niissä Liiton taholta ollut esitetty mitään uusia perusteita. Aikaisemmin, 19. 4. asiaa palkkalautakunnassa käsiteltäessä oli päädytty siihen tulokseen, että sunnuntaityökorvauksen osalta asetuttiin kielteiselle kannalle, mutta sen sijaan ylitökorvauksen laskemisperusteiden muuttamista puollettiin siten, että korvausta laskettaessa kuukausipalkan jakajaksi hyväksyttiin luku 200. Kaupungin ei katsottu olevan sidottu Suomen Kaupunkiliiton suositukseen, joten ko. luvun hyväksymistä jakajaksi sunnuntaityökorvausta laskettaessa ei pidetty aiheellisena, koska tällöin korotettu palkka tulisi maksettavaksi myöskin varallaoloajalta, vaan palkkalautakunta katsoi, että työaikalain mukaista entistä jakajaa, 291, oli käytettävä tuntipalkan laskemisessa. Lausunto päätettiin antaa kaupunginhallitukselle edellä selostetun mukaisesti (4. 10. 2 495 §).

Palolautakunta oli tehnyt esityksen paloalipäällystön ja -miehistön palkkojen korottamisesta yhdellä palkkaluokalla, koska ko. järjestöjen taholla ei ollut tyydytty kaupunginhallituksen päätökseen, joka oli yhdenmukainen palkkalautakunnan edelläselostetun kannan kanssa. 237 palomiehistöön kuuluvaa viranhaltijaa oli jättänyt palopäällikölle kirjelmän, missä he sanoutuivat irti virastaan 30. 11. 1955 lukien, koska kaupunki ei ollut suostunut muuttamaan em. korvauserustetta. Palolautakunnan esityksen pohjalla käytäviä neuvotteluja varten palkkalautakunta valitsi neuvottelijaksi toimistopäällikkö Ståhlbergin (8. 11. 2 790 §).

Palomiehistöön kuuluvat viranhaltijat olivat ilmoittaneet peruuttavansa irtisanomisen, jos sunnuntaityökorvauksen laskemisperuste järjestetään Kaupunkiliiton suosituksen mukaisesti 1. 12. 1955 mennessä niin, että kuukausipalkan jakajana käytetään lukua 200 entisen 291 asemesta. Palolautakunta ilmoitti lausunnossaan, että se seikka, että useat kaupungit olivat maksaneet palomiehistölle Kaupunkiliiton suosittelemaa 145.5 % sunnuntaityökorvausta työaikalain säätämän 100 %:n korotuksen asemesta, ei ilmeisesti estäisi Helsingin kaupunkia suorittamasta vastaavaa lisää korottamalla kuukausipalkkaa. Käydyissä neuvotteluissa ehdotettiin kaupungin puolesta yhden palkkaluokan korotusta, mutta Keskusjärjestö ilmoitti, ettei se tule suostumaan kaupungin ehdotukseen. Tämän vuoksi neuvottelut katkesivat 12. 11. Kaupungin neuvottelija oli erikoisesti korostanut sitä, että ehdotettu palkkaluokan korotus olisi palomiehistölle kokonaisuutena edullisempi kuin ko. jakajaluvun muuttaminen. Palkkalautakunta päätti merkitä neuvottelutuloksen tiedoksi ja antaa selostetun kannan mukaisesti lausuntonsa kaupunginhallitukselle (15. 11. 2 838 §).

Sähkölaitoksen taholta oli tiedusteltu, oliko Suvilahden voimalaitoksen *työntekijöille* suoritettava työaikalain 5 §:n mukaisen päivittäisen työajan yli meneviltä työtunneilta *ylityökorvaus*, kun työtunnit ovat kesellä viikkoa aloitetun, työaikalain 7 §:n mukaisen kolmivuorotyön mukaisia työtunteja. Palkkalautakunta päätti kehottaa sähkölaitosta kohtuussyistä maksamaan niille vuorotyössä oleville Suvilahden voimalaitoksen työntekijöille, jotka kutsutaan varsinaisen päivittäisen työajan jo tultua suoritetuksi kolmivuorotyöhön, korvausta klo 22.00—24.00 väliseltä ajalta työehtosopimuksen ylityötä koskevien määräysten mukaisesti (27. 9. 2 427 §, 11. 10. 2 529 §).

Maidontarkastamon näytteidenottajien ylityöajan korvauserusteiden määrääminen. Maidontarkastamon näytteidenottajat olivat esittäneet, että heille maksettaisiin virka-

säännön mukainen ylityökorvaus siitä ylityöstä, jota he jatkuvasti joutuvat suorittamaan. Maidontarkastamon tämän johdosta pyytämän selvityksen antamiseksi palkkalautakunta totesi, että työaikalain soveltamisesta annetun asetuksen mukaan maidontarkastajat ovat työaikalain alaisia ja on heille niin ollen maksettava ylityökorvaus 8 tunnin päivittäisen ja 47 tunnin viikottaisen työajan jälkeen. Maidontarkastamossa oli käytäntö muodostunut sellaiseksi, että työtä oli lähinnä pidetty periodityönä, jossa ylimmäismäärä oli 160 tuntia kuukaudessa. Työaikalaki ei asettanut esteitä tällaiselle järjestelylle, kunhan em. päivittäisiä ja viikottaisia työaikoja noudatettiin. Kuitenkin olisi ilmeisesti syytä pyrkiä siihen, että maidontarkastajille määrättäisiin jo vahvistettua ylityökorvausperustetta vastaava 160 tunnin työaika kuukaudessa, mikä tulisi noudatettavaksi rinnan päivittäisen ja viikottaisen työajan kanssa. Ylityökorvausta maksettaisiin näin ollen työaikalain periaatteiden mukaisesti myös silloin, kun työaika ylitti 160 tuntia kuukaudessa, vaikka päivittäinen tai viikottainen työaika ei tulisi ylityksi. Edelleen oli työaikalain mukaan työntekijälle annettava työn aikana ainakin yksi säännöllinen vähintään tunnin kestävä lepoaika, mutta kun työolosuhteet eivät sallineet näytteidenottajien poistumista työpaikalta, ei tätä määräystä ilmeisesti ollut pakko noudattaa heihin nähden, mutta varmuuden saamiseksi olisi mahdollisesti annettava työneuvostolta poikkeusta ko. säännöksestä. Joka tapauksessa siltä olisi anottava lupa näytteiden ottamiseen työaikana, koska työaikalakiin sisältyy periaatteellinen yötyökielto. Työaikalaki sen paremmin kuin virkasääntökään ei tunne yötyökorvauksen käsitettä, joten sitä nähtävästi ei voitu myöskään maidontarkastajille maksaa (5. 4. 1 043 §).

Rakennusviraston puhtaanapito-osaston työntekijäin työaika. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli ehdottanut, että v. 1952 käytäntöön otettu, puhtaanapitolaitoksessa noudatettu työaika muutettaisiin alkavaksi klo 5:n asemesta klo 7 aamuisin muina aikoina paitsi silloin, kun katujen lumityöt edellyttävät töiden aikaisempaa aloittamista. Rakennusvirasto myönsi lausunnossaan, että eräinä ajankohtina olisi hyötyä töiden aloittamisesta vasta klo 7, mutta tämä koski vain muutamaa viikkoa lokakuussa, jolloin työn alkamis- hetkeä ilmeisesti voitaisiin siirtää väliaikaisella määräyksellä. Myöskin oli Keskusjärjestö ehdottanut, että vaikka työaika siirrettäisiin myöhemmin alkavaksi, tämä ei vähentäisi työntekijäin palkkaetuja, mutta rakennusvirasto ei katsonut voivansa puoltaa tätä ehdotusta. Koska voimassa olevasta työajasta ja palkkauksesta oli neuvottelujen jälkeen sovittu v. 1952 kaupungin ja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa, ei tällä kertaa ilmeisesti olisi perusteltua aihetta ryhtyä neuvotteluihin muista seikoista paitsi korkeintaan siitä, että työnantajalla olisi oikeus rakennusviraston esittämällä tavalla tilapäisesti muuttaa työajan alkaminen toisin kuin mitä aikaisemmin oli sovittu. Kaupungin neuvottelijaksi valittiin toimistopäällikkö Ståhlberg (22. 2. 576 §).

Keskusjärjestö oli ehdottanut, että työt käytännöllisistä syistä aloitettaisiin aamuisin kesäaikana klo 7 ja talvikaan klo 5. Kuultuaan asiantuntijoita kaupungin edustaja oli päättänyt käsitykseen, ettei ollut kaupungin etujen mukaista muuttaa voimassa olevaa käytäntöä. Tällöin Keskusjärjestö oli tehnyt uuden ehdotuksen, jossa alkuperäisen ehdotuksen mukainen töiden alkamisaika kesällä ehdotettiin siirrettäväksi klo 7:stä klo 6:een. Kun sekä kaupungininsinööri että poliisilaitos olivat asettuneet vastustamaan ko. työn alkamisajan muuttamista, kaupungin edustaja totesi neuvottelujen päättyneen tuloksettomina ja palkkalautakunta päätti ilmoittaa asianomaisille Keskusjärjestölle ja rakennusvirastolle, ettei asia antanut aihetta enempään toimenpiteisiin (29. 3. 983 §).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli työehtosopimusneuvotteluissa ehdottanut neuvotteluihin ryhtymistä rakennusviraston puhtaanapito-osaston työntekijäin työajan muuttamisesta. Palkkalautakunta päätti suostua esitettyyn neuvottelupyyntöön ja valitsi neuvottelijakseen toimistopäällikkö Ståhlbergin (7. 6. 1 606 §).

Kaupungin neuvottelija ilmoitti, että hänen Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa käymänsä neuvottelut puhtaanapitolaitoksen työajan muuttamisesta olivat 26. 7. pidetyssä kokouksessa keskeytyneet sen johdosta, että palkkatariffia koskeva kysymys oli jäänyt avoimeksi eikä kaupungin neuvottelija ollut voinut hyväksyä Keskusjärjestön taholta tehtyä ehdotusta asian väliaikaiseksi järjestelyksi, minkä mukaan työt toistaiseksi aloitettaisiin klo 6 aamulla, jolloin työntekijät väliaikaisesti saisivat nostaa aikaisemman palkkansa, mikä myös maksettaisiin työajan yksipuolista muuttamista seuranneelta ajalta ja kaikista kesälomista. Keskusjärjestö puolestaan ei ollut hyväksynyt kaupungin neuvottelijan välitysehdotusta, minkä mukaan työajan alkaessa väliaikaisesti klo 6, palkat

maksettaisiin väliaikaisesti 112 mk:n ohjetuntipalkan mukaisesti uuteen työaikaan siirtymisestä lukien sekä kesälomapalkat aikaisempien palkkojen mukaisesti. Neuvottelujen katkeaminen merkitsi sitä, että työaika nyt tuli alkamaan klo 7 aamulla ja palkat maksettaisiin käyttäen perusteena 105 mk:n ohjetuntipalkkaa (26. 7. 1951 §).

Työehtojen määräytyminen kahden laitoksen palveluksessa työskennellessä. Konemestari H. B. Sundberg oli tiedustellut häneen sovellettavia työehtoja hänen toimiessaan kesäisin satamalaitoksen palveluksessa m/s Korkeasaaren konemestarina ja talvisin liikennelaitoksen Koskelan vaunuhalleissa lämmittäjänä. Palkkalautakunta päätti ko. asian johdosta ilmoittaa asianomaisille, että konemestari Sundbergin palkka- ym. työehdot määräytyvät Suomen Konemestariiliiton kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti, jonka perusteella asianomaisella on siirtyessään purjehduskauden päätyttyä liikennelaitoksen palvelukseen oikeus saada se palkka vähentämättömänä, jonka hän konemestarina saa. Edelleen määräytyy Sundbergin vuosiloma purjehduskaudelta merimiesten vuosilomalain mukaan, mutta talvikuukausilta kaupungin työntekijäin vuosilomalain mukaisesti, joten hänellä on oikeus saada lomansa puolella pidennettynä, koska se joudutaan antamaan varsinaisen lomakauden ulkopuolella. Työsuhde ei liioin voinut katketa näiden siirtojen johdosta, koska työnantajana kummassakin tapauksessa oli kaupunki (18. 1. 1960 §).

Päälouottamusmiehen työsuhteen säilyttäminen ennallaan töiden vähentyessä. Kunnan työntekijäin Keskusjärjestö oli kääntynyt palkkalautakunnan puoleen, pyytäen, että kaasulaitoksella toimineen päälouottamusmiehen työsuhte säilytettäisiin ennallaan, vaikka osa työntekijöistä oli työn vähyys takia siirrettävä rakennusviraston työmaille, koska työehtosopimuksissa yleensä oli pyritty suojaamaan luottamushenkilöiden asemaa ja työsuhteen jatkuvuus. Kaasulaitos oli maininnut, että töiden uudelleen järjestelyn yhteydessä uusien koneiden käyttöönoton vuoksi oli päädytty 17 työntekijän siirtämiseen muille kaupungin työmaille. Tällöin pidettiin kiinni siitä periaatteesta, että pitemmän aikaa laitoksen palveluksessa olleita ei haluttu siirtää, vaan siirto kohdistui viimeksi laitoksen palvelukseen tulleisiin. Palkkalautakunta katsoi, että koska siirto ei ollut yhteydessä ko. henkilön luottamusmiestehtävien kanssa, vaan johtui teknillisen kehityksen aiheuttamasta työvoiman vähennyksestä ja kun ao. työntekijä oli ollut laitoksen palveluksessa vasta 6. 3. 1952 lähtien, kaasulaitos oli menetellyt oikein siirtäessään ensin ne työntekijät, joiden palvelusaika oli lyhin (1. 2. 1945 §).

Kuorma- ja pakettiautotaksa. Kunnantyöntekijäin esitettyä, että maistraatin 18. 8. 1955 vahvistama uusi kuorma- ja pakettiautojen liikennetaksa saatettaisiin voimaan myöskin kaupungin töissä, palkkalautakunta päätti käydä järjestön kanssa neuvotteluja asiasta ja valitsi neuvottelijakseen toimistopäällikkö Ståhlbergin (4. 10. 1949 §).

Käydyissä neuvotteluissa suostuttiin Keskusjärjestön taholta siihen, että maistraatin vahvistamista taksoista suoritetaan jatkuvan työsuhteen perusteella markkamääräinen vähennys. Vähennyksen suuruudesta syntyi erimielisyyttä. Keskusliitto esitti vähennyksen suuruudeksi 20 mk, kun taas kaupungin puolelta ehdotettiin, että vähennys olisi määrättävä 30 mk:ksi, myöhemmin tämä kuitenkin suostuttiin alentamaan 25 mk:ksi. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen sekä kumoten aikaisemmat päätöksensä ilmoittaa ao. laitoksille uuden kuorma- ja pakettiautotaksan käytäntöönottamisesta 1. 9. jälkeen suoritettujen ajojen osalta (25. 10. 1949 §, ks. kunn. as. kok. n:o 110).

Virkojen perustamista, palkkausta ym. koskevat lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin lukuisia lausuntoja, jotka koskivat uusien virkojen perustamista, entisten lakkauttamista, vakinaistamista, avoimiksi joutuneiden virkojen täyttämättä jättämistä jne. Yleensä palkkalautakunta esitti vain käsityksensä ehdotetun palkkaluokan sopivaisuudesta puuttumatta muutoin ko. viran tarpeellisuuden arvioimiseen. Useat palkkaluokkien tarkistamista koskevat anomukset varsinkin vuoden loppupuolella siirrettiin siksi kunnes uusi yleinen palkkojen järjestely olisi saatu loppuunsaatuksi.

Virkojen täyttäminen. Palkkalautakunta myönsi useissa tapauksissa virastoille ja laitoksille oikeuden täyttää virkoja niitä haettavaksi julistamatta, koska yleensä tilapäisinä virkaa hoitaneet valittiin niihin vakinaisiksi. Mm. uuden vanhaikodin 125 vakinaistettua virkaa täytettiin niillä viranhaltijoilla, jotka olivat hoitaneet ko. virkoja tilapäisesti (18. 1. 1966 §).

Oikeus virassa pysymiseen eroamisien saavuttamisen jälkeen myönnettiin kertomusvuonna 14 viranhaltijalle.

Yli-ikäisen viranhaltijan ottaminen palvelukseen. Sairaalamautakunta oli tiedustellut,

voitiinko Nikkilän sairaalan palvelukseen ottaa mielisairaanhoitaja siitä huolimatta, että hän oli sivuuttanut eroamisiän. Palkkalautakunta päätti tiedustelun johdosta ilmoittaa, että laitosten ja virastojen ottaessa lyhyeksi aikaa jo eläkeiässä olevia tai pian eläkeikään tulevia viranhaltijoita tai työntekijöitä palvelukseensa, olisi kiinnitettävä huomiota siihen, onko asianomaisella sellaista eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusta, joka oikeuttaisi hänet viimeisen lyhyen palvelusajan perusteella saamaan eläkettä kaupungilta. Tämänkaltaisten tapausten ilmetessä ko. henkilöä ei pidä ottaa kaupungin palvelukseen tai jos asiaita vaativat, palvelukseenotto on alistettava palkkalautakunnan ratkaistavaksi. Kun sairaalalautakunnan esittämässä tapauksessa kysymyksessä oli vain neljän kuukauden sijaisuus, ei asianomainen siten voinut saavuttaa eläkeoikeutta, koska eläkesäännön mukaan aikaisemman palvelusajan hyväksymiseksi mm. vaaditaan, että viranhaltija on ollut kaupungin virassa tai työssä ennen eroaan vähintään 6 kuukautta. Näin ollen ko. henkilö voitiin ottaa sairaalan palvelukseen ilman palkkalautakunnan suostumusta (14. 6. 1 659 §).

Sivutoimen hoitamiseen myönnettiin oikeus 71 viranhaltijalle. Useimmiten oli kysymyksessä opetustoimen hoitaminen yliopistossa tai muussa korkeakoulussa.

Kaupungin ulkopuolella asumiseen myönnettiin oikeus 88 viranhaltijalle.

Konekirjoituslisä myönnettiin kertomusvuonna 36 viranhaltijalle.

Konekirjoituslisää koskevien määräysten tarkistaminen. Järjestelytoimisto oli tehnyt esityksen konekirjoituslisää koskevien ohjeiden muuttamisesta siten, että konekirjoituslisän suuruus tulisi olemaan 1 000 mk:sta — 3 000 mk:aan ja että mm. konekirjoituskokaiden virhelyöntejä koskevat määräykset selvennettäisiin. Palkkalautakunta päätti puoltaa lausunnossaan ko. määräysten tarkistamista järjestelytoimiston ehdottamalla tavalla (19. 4. 1 127 §).

Pikakirjoituslisä myönnettiin kymmenelle viranhaltijalle.

Luontoisedut. Lautakunta vahvisti kertomusvuonna lukuisia luontoisetukorvauksia. Eräissä tapauksissa esim. sairaalassa asuneet viranhaltijat oikeutettiin asumaan sairaalan ulkopuolella, jolloin asianomainen vapautettiin kokonaan luontoisetukorvauksesta ja sai nostaa koko palkkansa rahana. Muutamille viranhaltijoille myönnettiin oikeus pitää luonaan lapsensa tai joku muu omainen asumassa virka-asunnossa sillä ehdolla, ettei laitoksessa annettu hänelle muita etuja. Yleensä luontoisetukorvaukset vahvistettiin väliaikaisesti, siksi kunnes luontoisetukorvausten uusi järjestely astuisi voimaan.

Merkittiin tiedoksi toimistopäällikön ilmoitus, että luontoisetukomitean mietinnön johdosta käytävät neuvottelut oli siirretty valtion taholla odotettavissa olevien luontoisetujen järjestelyn johdosta (1. 2. 351 §).

Huoltotyöntekijäin Ammatillinen Keskus oli esittänyt, että ryhdyttäisiin käymään neuvotteluja sairaalakodinhoitajien ateriakorvauksen suorittamisesta. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelupyynnön ja valita neuvottelijakseen toimistopäällikkö Ståhlbergin (4. 10. 2 481 §).

Neuvottelujen tuloksen mukaisesti palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa puoltaa sairaaloissa työskenteleville kodinhoitajille maksettavaksi ateriakorvauksena 55 mk ja vanhusten luona käyville kodinhoitajille 80 mk päivässä 1. 1. 1955 lukien (1. 11. 2 721 §).

Lastentarhain lautakunta oli tehnyt esityksen lastentarhojen ja niihin liittyvien laitosten henkilökunnan tilapäisestä aterioinnista perittävän korvauksen sekä ruoasta perittävän luontoisetukorvauksen korottamisesta. Palkkalautakunta päätti puoltaa lastentarhain lautakunnan ehdotusta tilapäisruokailusta perittävien korvausten korottamisesta. Samalla palkkalautakunta päätti vahvistaa ko. henkilökunnalta ruoasta perittävän luontoisetukorvauksen 1. 11. 1955 lukien siten, että laitoksissa asuvilta peritään 3 000 mk kuukaudessa sekä niiltä, jotka syövät vain päivällisen, 1 085 mk kuukaudessa, väliaikaisesti siksi kunnes luontoisetukorvausten uusi järjestely astuu voimaan (1. 11. 2 715 §).

Kaupunginhallituksen päätös, joka koski jääkaappien hankkimista eräisiin viranhaltijain asuntoloihin, merkittiin tiedoksi. Samalla päätettiin ilmoittaa kaikille virastoille ja laitoksille, että korvauksena omasta jääkaapista perittäisiin 300 mk kuukaudessa sekä osuudesta jääkaappiin 100 mk/kk 1. 10. 1955 lukien (20. 9. 2 387 §).

Kunnalliskodin taholta oli tiedusteltu em. jääkaapista perittävää korvausta koskevan päätöksen tulkintaa. Koska kaupungin laitoksissa asuvilla viranhaltijoilla oli käytössä paitsi kaupungin varoilla myöskin omilla varoilla hankittuja jääkaappeja, tiedusteltiin,

oliko näitä pidettävä tasaveroisina tapauksina. Paitsi hankintapääomaa koski näiden välinen ero myöskin huolto- ja korjauskustannuksia. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että korvauksen suuruutta määrättäessä otettiin huomioon ainoastaan jääkaapin sähkönkulutus eikä lainkaan huolto- ja korjauskustannuksia. Näin ollen oli ko. päätöksen mukainen 300 mk:n korvaus perittävä kaikilta ao. viranhaltijoilta siitä riippumatta, kenen kustannuksella jääkaappi oli hankittu. Mitä tuli korvauksen suorittamiseen osuudesta jääkaappiin, oli todettava, että käytön kontrollointi oli hyvin vaikeaa. Tämän vuoksi oli katsottava, että ko. 100 mk:n korvaus oli perittävä jo käyttöoikeudesta, mutta mikäli laitos jonkun viranhaltijan kohdalla saattoi taata, ettei ao. henkilö käyttänyt tätä oikeutta hyväkseen, laitos voi jättää korvauksen perimättä (11. 10. 2 553 §).

Talonmiesten vuokratysymyksen järjestäminen eräissä sähkölaitoksen asuinrakennuksissa. Sähkölaitoksen tarkoituksena oli antaa Lapinlahdentie 5 talonmiehen toimi Suomen Kiinteistötyöntekijäin Liiton hyväksymän työsopimuksen mukaisin ehdoin määrätylle henkilölle samoin kuin Kivelläkatu 5—7:ssä, jonka talonmiehen asuntoa ei ollut vahvistettu virka-asunnoksi luontoisetuvuokrin, vaan josta perittiin korvauksena palkkalautakunnan päätöksen mukaisesti 180 mk/m² lämpöineen. Mainittu neliövuokra perustui Suomen Asuntokiinteistöliiton antamaan tietoon, jonka mukaan uusissa taloissa asuville talonmiehille ei myönnetty mitään vuokranalennusta, vaan pohjavuokrana pidettiin 45 mk/m² korotettuna 228 %, mihin oli lisättävä todelliset lämpökulut. Asuntokiinteistöliiton myöhemmin tekemän ilmoituksen perusteella oli 180 mk/m² mukaan lasketusta vuokrasta talonmiehiltä vähennettävä 25 % sekä vanhoissa että uusissa taloissa. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa sähkölaitokselle, että ko. talojen talonmiesten vuokran suuruus oli laskettava mainitulla tavalla (1. 2. 320, 321 §).

Vuosilomat. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa kaikille lauta- ja johtokunnille, että kaupungin palveluksessa työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vuosilomasäännön 4 §:n 2 mom:n 1 kohta oli ymmärrettävä siten, ettei saman pykälän 1 mom:n 2 kohdassa mainittu 21 v:n ikäraja eikä 10 v:n enimmäisaika koske sotapalvelusta varsinaista asevelvollisuutta lukuun ottamatta (17. 5. 1 392 §).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli esittänyt, että palkkalautakunta ryhtyisi toimenpiteisiin sairaaloissa noudatetun, viranhaltijain ns. rytmillisen vapaapäivien kierron järjestelmän yleistämiseksi koskemaan kaikkia kaupungin sairaaloita ja antaisi siitä ao. ohjeet sairaalain johdolle. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa sairaalalautakunnalle, että sairaalan viranhaltijain vuosilomia määrättäessä on meneteltävä seuraavasti: mikäli viranhaltijan vuosiloma on määrätty alkavaksi nimettynä päivänä ja ko. päivälle sattuu viranhaltijan vapaapäivä, sisältyy se lomapäiviin, mutta jos vapaapäiväksi sattuu loman alkamispäivää edeltävä päivä, on se pidettävä vapaapäivänä. Vastaavasti loman päätyttyä ensimmäiselle tai jollekin muulle työpäivälle, johon mennessä viranhaltija ei ole ehtinyt tehdä vapaapäivään oikeuttavaa työpäivämäärää, sattuva vapaapäivä on pidettävä sellaisena (17. 5. 1 392 §).

Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema oli esittänyt, että Kivellä sairaalan hermo- ja mielitautienosaston apulaislääkäri oikeutettaisiin toimimaan vastaanottoaseman lääkärin vuosilomasijaisena. Palkkalautakunta päätti myöntää ko. lääkärille oikeuden toimia mainitun päävirkan ohella sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman lääkärin vuosilomasijaisena sillä ehdolla, ettei siitä koidu haittaa hänen viranhoidolleen Kivellä sairaalassa (19. 4. 1 106 §).

Tervalammen työlaitoksen taholta oli tiedusteltu, voiko laitos maksaa vartijain esimiehenä toimineelle autonkuljettajalle, joka vuosiloman aikana oli hoitanut korkeampaa virkaa, vakinaisen viranhaltijan hoitaessa toista, nim. maataloustyönjohtajan virkaa, ko. vartijan esimiehen ja autonkuljettajan loppupalkkojen erotuksen 6 490 mk. Virkasäännön mukaan ei viranhaltijalla yleensä ole oikeutta hoitaessaan vuosiloman aikana joko yksinomaan tai oman virkansa ohella toista virkaa saada mahdollisen ylityökorvauksen lisäksi eri palkkiota. Palkkalautakunnalla on kuitenkin oikeus pakottavista syistä määrätä vuosilomasijaisen palkkio em. määräyksestä poikkeavasti. Koska ko. tapauksessa autonkuljettajalta ei katsota voitavan vaatia sitä kokeneisuutta ja vastuuta, mitä vartijan esimiehen viran hoito edellyttää, palkkalautakunta päätti oikeuttaa mainitun autonkuljettajan saamaan hänen hoitaessaan esimiehen tehtäviä 16. 6. — 15. 7. välisen ajan ko. virkojen loppupalkkojen välisen erotuksen (20. 9. 2 362 §).

Kivellä sairaalan taloudenhoitaja oli tiedustellut, voitiinko sairaalan lämmittäjä-

mekaanikko määrätä talonmies-lämmittäjän vuosilomasijaiseksi. Palkkalautakunta päätti tiedustelun johdosta ilmoittaa, että mikäli ko. lämmittäjä-mekaanikko määrätään vuosilomasijaisena hoitamaan yksinomaan talonmies-lämmittäjän tehtäviä, hän on edelleen oikeutettu saamaan varsinaisen virkansa mukaisen palkan, mutta että hänen työaikansa ja siitä johtuvat etuisuudet määräytyvät hänen hoitamansa viran mukaisesti (7. 6. 1 601 §).

Kunnalliskodin johtaja oli tiedustellut, oliko laitoksen palveluksessa puuseppänä toimineella henkilöllä oikeutta vielä nauttia vuosilomaa, kun hän oli ollut sairauslomalla 13. 5. 1954 — 12. 5. 1955 välisen ajan. Ko. puuseppä oli ollut kaupungin palveluksessa 30. 4. mennessä 2 v. 2 kk sekä valtion palveluksessa 3 v. 8 kk, eli yhteensä 5 v. 10 kk. Koska työntekijä on vuosilomasäännön mukaan oikeutettu saamaan lomaa 2 työpäivää kutakin ennen lomavuoden huhtikuun loppua palveltua kuukautta kohden, jos työsuhte on keskeytymättä jatkunut yli 5 v., oli ao. henkilö täten oikeutettu 1 kk:n vuosilomaan. Mainitun säännön 7 §:n mukaan sairaudesta aiheutuvan yli 12 kk jatkuvan loman ajalle sattuvan vuosiloman palkka maksetaan saman suuruisena kuin sairausloman palkka. Kun ko. puuseppän palkan maksu sairauden perusteella oli päättynyt 12. 5. 1955, ei hän em. pykälän mukaan ollut oikeutettu ko. vuosiloman ajalta saamaan palkkaetuja (12. 7. 1 872 §, 26. 7. 1 938 §).

Sairauslomasijaisuustapauksia palkkalautakunta käsiteli kertomusvuonna 576. Ao. laitoksen tai viraston käytettäväksi myönnettiin tarvittava määräraha sijaisen palkkaamista varten. Jatkettua sairauslomaa myönnettiin 57 tapauksessa, jolloin viranhaltijalle myönnettiin puolet hänen peruspalkastaan sekä mahdolliset ikälisät. Osapäivätyössä toimineen toimistoapulaisen sairausloma-ajan palkkaeduista annettiin kaupunginhallitukselle lausunto (19. 4. 1 105 §).

Eräässä tapauksessa ilmoitettiin, että jatkettua sairauslomaa ei enää tulisi myöntämään ko. kerran jälkeen, kun sairausloma oli jatkunut, kuten rakennusviraston erään aputyöntekijän kohdalla yhteensä 12 kk (27. 9. 2 422 §). Myöskin saattoi palkkalautakunta evätessään jatkettua sairausloman kehottaa ao. viranhaltijaa jäämään eläkkeelle, koska kysymyksessä oli parantumaton sairaus ja sairauslomaa oli jo myönnetty 1 ½ v (19. 4. 1 141). Jos oli kysymyksessä pitempiaikainen sairaus, saattoi palkkalautakunta kehottaa asianomaista hankkimaan selvityksen paranemismahdollisuuksistaan, mikäli jatkettua sairauslomaa vielä tulisi anomaan (19. 4. 1 116 §).

Sairauslomasijaisten palkkaamiseen käytetyt määrärahat jakaantuivat eri laitosten ja virastojen kesken seuraavasti:

	Mk		Mk
Revisiolaitos	400 370	Kouluhammasklinikka	415 535
Kaupunginkanslia	104 005	Veneeristen tautien poliklinikat	116 510
Hankintatoimisto	73 230	Äitiys- ja lastenneuvolat	1 547 900
Rahatoimisto	1 022 215	Sairaalavirasto ja tilivirasto	123 755
Tilastotoimisto	96 520	Lastensuojelulautakunta	311 845
Palkkalautakunta	61 525	Lastenhuoltolaitokset ja niiden tilat	937 430
Oikeus- ja järjestystoimi	178 535	Työnvälitystoimisto	256 445
Kaupunginvoudinkonttorit	883 855	Urheilu ja retkeilytoimisto	120 150
Rikostuomioiden toimeenpanijan konttori	9 870	Suomenkielinen työväenopisto...	62 120
Rakennustarkastustoimisto	71 600	Ruotsinkielinen työväenopisto ...	12 375
Raastuvanoikeus	1 615 605	Valmistava poikien ammatti-	
Syyttäjistö	433 135	koulu	83 570
Raastuvanoikeuden arkisto ja puhtaaksikirjoituskanslia	171 640	Valmistava tyttöjen ammatti-	
Poliisilaitos	50 200	koulu	283 900
Terveystoimistolautakunta, toimisto ja laboratorio	357 340	Kotitalouslautakunta	294 585
Maidontarkastamo	450 825	Lastentarhain lautakunta	305 965
Ammattientarkastus	167 495	Kaupunginkirjasto	706 055
Desinfioimislaitos	71 255	Kaupunginorkesteri	450 430
Sielullisesti sairaiden huoltolaitokset	407 330	Kiinteistövirasto	113 100
		Rakennusvirasto	10 280
		Satamalaitos	65 600

Lääkärintodistukset. Lautakunta päätti, muuttaen 11. 3. 1947 tekemäänsä päätöstä, 1) että saapuneista lääkärintodistuksista otetaan lautakunnan esityslistalle ainoastaan loppupäätelmät ja että alkuperäiset lääkärintodistukset pidetään kokouksissa lautakunnan jäsenten käytettävänä; 2) että lääkärintodistusten jättäjän pyytämään pöytäkirjanotteeseen otetaan myös lääkärintodistuksen muodossa olevat liitteet sellaisinaan, mutta että ulkopuolisen tilaamiin pöytäkirjanotteisiin ei näitä liitteitä ilman asianomaisen suostumusta kirjoiteta, vaan tehdään niistä vain merkintä otteeseen; 3) että milloin lääkärintodistuksia ei kirjoiteta pöytäkirjanotteisiin, jäljennökset niistä toimitetaan tarvittaessa suoraan asianomaiselle viranomaiselle sekä 4) että alistusasioissa alkuperäiset lääkärintodistukset lähetetään muiden asiakirjojen ohella kaupunginhallitukselle (15. 3. 808 §).

Yleisten töiden lautakunta oli alistanut kaupunginhallituksen tutkittavaksi kahden rakennusmestarin virkaan valitun henkilön nimitysasian, koska ao. lääkärintodistuksiin sisältyi sanonta »ei täysin sopiva terveyden puolesta virkaan». Palkkalautakunta huomautti, että yleensä ei ole puолettu hyväksyttäväksi epätäydellisiä lääkärintodistuksia virkanimitysasioissa, mutta tällöin on yleensä ollut kysymys kaupungin palvelukseen vasta hakeutuvista henkilöistä. Kun nyt kysymyksessä olevassa tapauksessa kuitenkin ao. henkilöt olivat olleet kaupungin palveluksessa toinen jo v:sta 1925 ja toinen v:sta 1937 lähtien, oli heidän terveydentilansa huononeminen tapahtunut kaupungin palveluksessa, joten terveysvaatimuksia ei tällöin voitu asettaa kovin korkealle. Lähinnä olikin aiheellista pysyttää asianomaisten palkkaus entisessä suhteessa muihin rakennusmestareihin nähden (18. 1. 167 §).

Sairauslomamääräysten tulkintaa koskevia asioita. Terveydenhoitolautakunta oli pyytänyt kaupunginhallitukselta ohjeita sen johdosta, että eräissä tapauksissa oli syntynyt epätietoisuutta siitä, oliko synnytysloman lisäksi tarvittavan sairausloman ajalta maksettava täysi palkka kahdelta kuukaudelta, jos sairaus oli raskauden tai synnytyksen aiheuttama. Virkasäännön mukaisen 12 viikon synnytysloman myöntäminen viranhaltijalle ei vähentänyt hänen oikeuttaan saada sairauslomaa tai tapaturmalomaetuja. Virkasääntö erotti siten synnytysloman täysin erilliseksi lomaksi ja jos sitä raskauteen tai synnytykseen oleellisesti liittyvistä syistä voitaisiin jatkaa palkallisena sairauslomana, päädyttäisiin siihen, että synnytys voisi oikeuttaa neljän kuukauden täysipalkkaiseen lomaan. Täysipalkkainen loma saman loma-aiheen perusteella on kuitenkin työtapaturmia lukuun ottamatta selvästi rajoitettu kahteen kuukauteen, minkä vuoksi raskauden tai synnytyksen aiheuttamasta poikkeustilasta ei ilmeisesti voitaisi myöntää pitempää täysipalkkaista lomaa, ellei loman aihe ole oleellisesti vaihtunut. Lääketieteellinen asiantuntija voi yleensä antaa lausunnon siitä, onko tietty sairaustila niin oleellisesti raskauteen ja synnytykseen liittyvä, ettei sitä voida pitää erillisenä sairauslomana. Koska päävirassa olevalla vakinaisella viranhaltijalla virkasäännön mukaan on oikeus saada virkavapautta raskauden ja synnytyksen vuoksi 12 viikkoa, mistä ajasta 4 viikkoa on otettava lomana ennen laskettua synnytystä ja suoritetaan tältä ajalta viranhaltijalle täydet palkkaedut kahden kuukauden ajalta ja muulta ajalta 2/3 pohjapalkasta ja ikälisät, takasi tämä järjestely siksi hyvät edut kaupungin viranhaltijoille ja työntekijöille, ettei palkkalautakunnan mielestä ollut aihetta tehdä muutoksia entiseen käytäntöön (29. 3. 982 §).

Lastentarhain tarkastaja oli pyytänyt selvitystä siitä, oikeuttiko lääkärintodistus, jolla lastentarhanopettajalle oli synnytysloman jälkeen esitetty vielä kuukauden sairauslomaa synnytykseen liittyvän tautitilan takia, asianomaisen saamaan ko. loman palkallisena. Palkkalautakunta päätti esittää vastaukseksi tiedusteluun, että koska kyseessä ei ollut erillinen sairaus, ei anojalla ollut oikeutta synnytyslomasta erilliseen palkalliseen sairauslomaa, vaan ainoastaan palkattomaan lomaan (1. 2. 313 §, ks. I osan s. 129).

Ko. lastentarhanopettajan uudistetun anomuksen johdosta lastentarhain tarkastajalle päätettiin ilmoittaa, että lääkärintodistusten tarkastajan uuden lausunnon perusteella anottu sairausloma oli myönnettävä palkallisena (8. 3. 761 §).

Palkkalautakunta merkitsi tiedoksi sairaalalautakunnan ilmoituksen sen kokouksessaan 29. 6. tekemästä synnytyslomaa koskevien säännösten tulkintapäätöksestä (12. 7. 1 852 §).

Liikennelaitoksen lautakunnalle päätettiin ilmoittaa, että laitoksen tiedustelussa mainittu linja-autonkuljettaja oli oikeutettu nauttimansa neljän kuukauden täysipalkkaisen virkavapauden jälkeen osapalkkaiseen sairauslomaa. Koska kuitenkin virkasäännön mukaan sairausloman palkkaan ei yleensä ole oikeutta pitemmältä ajalta kuin minkä vir-

kasuhde ennen sairastumista on jatkunut, oli tätä määrystä sovellettava siten, että merkitseväksi ajaksi katsottiin ko. kuljettajalle vain 3 kuukauden työssäoloaika ennen tapaturman sattumista, joten hänellä oli oikeus saada sairauslomaa 2/3 palkkaeduin vielä kolme kuukautta jo nauttimansa neljän kuukauden virkavapauden jälkeen, mikäli lääkärintodistukset sitä edellyttivät (22. 3. 882 §).

Sairausloma-ajan palkan määrääminen. Terveystieteiden lautakunta oli tiedustellut, oliko työtapaturman aiheuttaman sairausloman ajalta maksettava kouluhammasklinikan vakinaiselle siivoojalle hänen varsinaisen palkkansa lisäksi se 2 500 mk:n suuruinen palkkio, jonka hän oli saanut Narag-uunin lämmittämisestä. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa, ettei ko. erillistä palkkiota ollut otettava huomioon sairausloma-ajan palkkaa maksettaessa (31. 5. 1 508 §).

Kiinteistöviraston metsätalousosaston tiedusteltua, mitenkä sellaisen aputyönjohtajana ja vartioimistehtävissä tuntipalkalla sekä puutavaran hevosajossa urakkapalkalla toimineen henkilön sairausavustus olisi järjestettävä, jonka työsuhde oli keskeytynyt kaksi kertaa yli 3 kk:n ajaksi, palkkalautakunta päätti ilmoittaa metsätalousosastolle, että työntekijäin sairaus- ja hautausapuseäntön mukaan työntekijän oikeus saada sairauslomaa on riippuvainen siitä, miten kauan hänen työsuhteensa kaupunkiin on keskeytymättä jatkunut. Kun ko. henkilön työsuhde oli keskeytynyt 1. 9. — 9. 12. 1954 välisenä aikana yli 3 kk:n ajaksi, oli hän oikeutettu lukemaan hyväkseen palvelusaikaa laskettaessa vain sen jälkeisen ajan eli 10. 12. 1954 — 6. 4. 1955. Kun hänen työaikansa näin ollen jäi vuotta lyhemmäksi, oli hän oikeutettu saamaan sairauslomasäntön 2 §:n e) kohdan mukaan vain 2 työviikolta täyden palkan, minkä jälkeen sairausloma olisi palkatonta. Näistä määräyksistä ei palkkalautakunnalla ollut oikeutta tehdä poikkeuksia (28. 6. 1 706 §).

Työtapaturman aiheuttaman sairausloman palkkaedut. Korkeasaaren lautan päällikölle oli hänen laivalla työssä ollessaan marraskuun puolivälissä sattunut tapaturma, jonka vuoksi hän oli ollut hoidettavana sairaalassa ja sairauslomaa määrätty tammikuun loppuun. Asianomaiselle oli maksettu täysi palkka marras—joulukuulta, mutta satamakonttori oli tiedustellut tammikuun palkan maksamista. Kaupungin omistamien alusten kansipäällystön työsuhteesta oli sovittu Suomen Laivapäällystöliiton kanssa sopimuksella, missä ko. kohta oli määritelty vain seuraavasti: »Muut oikeudet ja velvollisuudet määrättyvät merimieslainsäädännön mukaisesti». Tähän perustuen lautan päällikölle oli maksettu em. kuuden viikon palkka. Mikäli työtapaturma olisi sattunut sinä aikana, jolloin hän laivatyöstä vapauduttuaan olisi ehtinyt siirtyä satamavalvojien lomittajaksi, olisi hän virkasäntön mukaisesti ollut oikeutettu neljän kuukauden täysipalkkaiseen sairauslomaan, mutta koska hän nyt oli vielä ollut tapaturman sattumishetkellä laivapalveluksessa ja siitä voimassa olevan sopimuksen alainen, ei virkasäntön soveltaminen voinut tulla kysymykseen. Lautakunnan edellä selostettu kanta päätettiin ilmoittaa satamalaistokselle.

Viranhaltijan oikeus sairauslomaan hänen siirtyessään laitoksesta toiseen. Nikkilän sairaalan palveluksessa 8 v ollut vakainainen sairaala-apulainen oli hakenut vastaavaa virkaa kunnalliskodissa. Täällä hänelle luvattiin toimi 1. 7. lähtien, mutta ei ilmoitettu, että se oli toistaiseksi vain viransijaisen paikka. Kun asianomainen oli sanoutunut irti edellisestä virastaan, oli hän sairastunut ja sairausloma jatkui 17. 7. Kunnalliskodin taholta tiedusteltiin nyt, voitiinko ko. hoitoapulainen ottaa palvelukseen 1. 7. lukien ja aloittaa palvelus sairauslomalla, oliko loma silloin palkallinen ja muodostuiko täten virkasuhde kaupunkiin jatkuvaksi. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa kunnalliskodille, että viranhaltijan siirtyessä kaupungin virasta toiseen tai laitoksesta toiseen ei virkasuhde katkea, vaan on luonteeltaan jatkuva. Virkasäntön mukaan on viranhaltijalla oikeus saada palkkansa koko siltä ajalta, minkä hän on kaupungin palveluksessa, vaikka hän siirtyisikin virasta toiseen. Edelleen säädetään, että »pääviranluontoista työtä suorittavalla viransijaisella ja tilapäisellä viranhaltijalla on oikeus saada palkkaa sairausajalta — — siinä tapauksessa, että hän on yhtäjaksoisesti ja välittömästi ennen sairauslomaa ollut kaupungin palveluksessa vähintään 6 kk». Jos virkasuhde ei siis ole katkennut ja vaikka ao. viranhaltija olisikin sairauslomalla siirtyessään virasta toiseen, on hän oikeutettu saamaan palkkansa myös vm. ajanjaksolta virkasäntön edellyttämien rajoituksin. Kysymys siitä, voidaanko palvelus tässä tapauksessa aloittaa sairauslomalla, on lähinnä ao. laitoksen sisäinen asia, mutta ei ole olemassa nimenomaista sääntöstä, mikä tämän estäisi. Sikäli kun em. henkilö virkamääräyksen mukaan oli otettu kunnalliskodin palvelukseen

1. 7., oli kunnalliskodin huolehdittava jatkoloman saamisesta ao. viranhaltijalle ja kysymykseen tulevien palkkaetujen suorittamisesta hänelle (30. 8. 2 184 §).

Työsuhteen päätyminen sairausloman aikana. Vartiokylän tilan vuokrauksen johdosta irtisanottiin 30. 11. 1954 tilan kaikkien työntekijäin työsuhde päättyväksi 31. 12. 1954. Eräs työntekijöistä oli kuitenkin todetun keuhkotaudin takia nauttinut sairausloma ko. joulukuun sekä vielä tammikuun 1955 ajan. Kiinteistöviraston maatalousosasto oli tämän johdosta tiedustellut, oliko ao. työntekijälle maksettava sairausloma-ajan palkkaa edelleen tammikuulta ja mahdollisesti vielä siitä eteenkinpäin. Palkkalautakunta päätti vastaukseksi tiedusteluun ilmoittaa, että yleensä jokainen irtisanominen, joka tapahtuu ennen viranhaltijan tai työntekijän sairastumista, katkaisee virka- tai työsuhteen ja myös sairauslomakorvauksen maksamisen siitä hetkestä alkaen, jolloin irtisanominen tulee voimaan. Sen sijaan ei työsuhdetta voida työntekijän sairastuttua irtisanoa päättyväksi, eikä työsuhdetta lopettaa ennen sen ajan umpeenkulumista, jonka aikana työntekijä on oikeutettu saamaan palkkaetuja. Kun kuitenkin ko. työntekijän irtisanominen oli aiheutunut tilan vuokraamisesta toiselle työnantajalle, palkkalautakunta katsoi, ettei edellä selostettuja määräyksiä voitu soveltaa tähän tapaukseen. Aikaisemmin oli eräässä viran lakkauttamisen yhteydessä todettu, että sairastuminen ei voi olla esteenä irtisanomiselle, koska sairauslomaetuja ei voida myöntää olemattoman viran osalta. Näin ollen myöskin maatalousosaston ko. työntekijän oikeus palkalliseen sairauslomaan oli päättynyt samalla kuin hänen työsuhteensa oli katkennut 31. 12. 1954 (8. 2. 410 §, 15. 2. 516 §).

Työntekijäin sairaus- ja hautausapusäännön määräysten soveltaminen kaupungin ulkopuolella työskentelevään työntekijään. Kiinteistötoimiston metsätalousosasto oli tiedustellut, voitiinko erillisellä sopimuksella taata työntekijäin vuosilomasäännön sekä sairaus- ja hautausapusäännön mukaiset edut sellaiselle työsopimussuhteessa olevalle työntekijälle, joka jatkuvasti ympäri vuoden suoritti Hirvihaaran kartanon metsissä metsäosaston hänelle osoittamia töitä, pääasiassa urakkipalkalla suoritettavia metsätöitä. Työntekijäin vuosiloma- ym. sääntöjen määräyksiä sovellettiin yleensä vain kaupungin alueella työskenteleviin työntekijöihin sekä myöskin sellaisiin, jotka tilapäisesti oli siirretty töihin kaupungin rajojen ulkopuolelle samoin kuin kaupungin sairaala- tai huoltolaitoksissa vakinaisesti työskenteleviin työntekijöihin. Yleisistä lain tulkintaperiaatteista johtuen säännöstä poikkeamiseksi vaaditaan, että siitä on nimenomaan annettu valtuutus itse säännöksi. Työsopimuslain mukaan kuitenkin työnantaja ja työntekijä ovat oikeutetut vapaastopimaan työehdoista ja oikeuksista lain asettamat vähimmäisvaatimukset huomioonottaen. Kun myöskin maataloustyöntekijät on työehtosopimuksella saatettu eräänlaiseen poikkeusasemaan, katsottiin, että kohtuussyistä tässäkin tapauksessa olisi meneteltävä vastaavanlaisesti. Näin ollen palkkalautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston metsätalousosaston ottamaan Hirvihaaran kartanon ko. metsätyömiehen kanssa solmittavaan työsopimukseen määräyksen siitä, että hänen sairaus- ja hautausapunsa sekä vuosilomansa määräytyvät kaupungin työntekijäin sairaus- ja hautausapusäännön sekä vuosilomasäännön mukaisesti (3. 5. 1 274 §).

Virkavapautta täysin palkkaeduin myönnettiin 212 viranhaltijalle.

Palkatonta tai osapalkkaista virkavapautta myönnettiin 92 tapauksessa. Virkavapaus myönnettiin yleensä täysipalkkaisena silloin, kun sijaisen palkkaamiseen ei tarvinnut ryhtyä tai muutoin ko. järjestely ei aiheuttanut lisäkustannuksia kaupungille. Useissa tapauksissa virkavapaus myönnettiin esim. ulkomaisiin kursseihin osallistumista varten täysin palkkaeduin sillä ehdolla, että ao. viranhaltija pysyy kaupungin palveluksessa vähintään kaksi vuotta virkavapauden päättymisestä lähtien tai sitä ennen omasta aloitteestaan erotessaan suorittaa takaisin virkavapautensa ajalta saamansa palkkaedut.

Viransijaisuuspalkkioita muun syyn kuin sairauden takia myönnettiin kertomusvuonna ao. määrärahasta seuraavasti:

	Mk		Mk
Palkkalautakunta	23 565	Huoltotoimi	7 750
Raastuvanoikeus	15 275	Lastensuojelulautakunta	13 055
Sielullisesti sairaiden vastaanotto-		Lastenhuoltolaitokset	4 645
asema	2 010	Lastentarhat	101 635
Äitiys- ja lastenneuvolat	211 580		

Hautausavustuksia myönnettiin 165 kuolinpesälle yhteensä 5 771 275 mk.

Ikälisät. Kertomusvuonna myönnettiin yhteensä 3 057 ikälisää. Sitäpaitsi annettiin kaupunginhallitukselle lausuntoja ikälisän myöntämistä koskevista asioista 77 tapauksessa. Virastojen ja laitosten lähettämät ikälisäänomukset tarkastettiin palkkalautakunnan toimistossa ja mikäli ao. viranhaltijoilla todettiin olevan anomuksia vastaavat palvelusvuodet, ikälisät myönnettiin anomusten mukaisesti. Eräissä tapauksissa jo tehtyjä ikälisäpäätöksiä tarkistettiin ja oikaistiin. Milloin viranhaltijalle oli riittämättömien selvitysten perusteella myönnetty ikälisä liian aikaisin, ei häneltä yleensä peritty takaisin liikaa maksettua eriä. Kansakoulunopettajien ikälisistä annettiin ko. koulujen tarkastajalle lausunnot, jolloin kaupungin viranhaltijoista voimassa olevien määräysten mukaisesti ja kansakoululain määräykset huomioon ottaen ikälisien myöntämistä tarvittavin edellytyksin puollettiin.

Ikälisään tai eläkkeeseen oikeuttavien palvelusvuosien hyväksilukemisesta annettiin lausuntoja kaupunginhallitukselle. Useimmiten oli kysymyksessä valtion, toisten kuntain, seurakuntain tai eräiden säätiöiden yms. viroissa palvelun ajan hyväksilukeminen. Koska Helsingin evankelis-luterilaisilla seurakunnilla ei ollut eläkesääntöä, ei niiden palveluksessa oltua aikaa luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi, samoin ei esim. Työterveyslaitoksen, koska se oli säätiön omistama. Myöskään ei XV Olympia Helsinki 1952 -nimisessä yhdistyksessä palveltua aikaa oikeutettu lukemaan hyväksi.

Eläkkeitä palkkalautakunta myönsi kertomusvuoden aikana yhteensä 385. Eräitä eläkeanomuksia hylättiin joko ennenaikaisina tai muusta syystä. Aikaisemmin myönnettyjä oikaistiin tai korjattiin 12 tapauksessa. Leskieläkkeen tai kasvatusavun saamista koskevista anomuksista annettiin kaupunginhallitukselle 384 lausuntoa. Samoin annettiin lausunnot niissä valitusasioissa, joissa asianomaiset olivat eläkkeitä koskevien päätösten johdosta vedonneet lääninhallitukseen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kertomusvuoden aikana esiintyi useita eläkkeiden korotusanomuksia sen johdosta, että niiden virkojen palkkaluokkaa oli korotettu, joista asianomaiset aikoinaan olivat jääneet eläkkeelle. Tällaisissa tapauksissa ei kuitenkaan eläkkeen korottamiseen suostuttu.

Eläkkeellä olevan viranhaltijan hoitaessa sijaisuutta joko toisen viranhaltijan vuosi-, sairaus- tai muun virkaloman aikana ehdotettiin hänelle yleensä maksettavaksi hänen hoitamansa viran loppupalkan ja eläkkeensä välinen erotus.

Eläkettä nauttivan terveyssisaren sijaispalkkion määrääminen. Terveyssisarelle, joka oli toiminut sijaisena, oli myönnetty sijaispalkkio, jonka suuruus oli hänen hoitamansa terveyssisaren viran loppupalkan ja hänen eläkkeensä välinen erotus. Koska kuitenkin ko. henkilö sai myös valtiolta eläkettä, joka oli suurempi kuin kaupungin myöntämä eläke, ei kaupunki lainkaan joutunut maksamaan asianomaiselle myöntämänsä eläkettä. Näin ollen katsottiin kohtuulliseksi, että ko. terveyssisar saisi sijaispalkkionsa täysimääräisenä valtion maksamaa eläkettä huomioon ottamatta myöskin siltä ajalta 22. 11. — 15. 12. 1954, jolloin em. seikka ei ollut otettu huomioon palkkausta määrättäessä (26. 4. 1 911 §).

Vanhojen eläkkeiden tarkistus. Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistys oli tehnyt esityksen vanhojen eläkkeiden tarkistamisesta. Palkkalautakunnan toimistossa oli pistokokein suoritettu tutkimuksia siitä, miten paljon vanhat eläkkeet olivat jääneet jälkeen myöhemmin myönnettyistä. Tämän perusteella palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa, että 1. 1. 1955 tai sitä ennen voimaan tulleet vakinaiset ja ylimääräiset eläkkeet sekä sellaiset leskieläke- ja kasvatusapusäännön mukaiset eläkkeet, jotka oli määrätty kaupunginvaltuuston 14. 4. 1954 (ks. s. 13) tekemän päätöksen 4) ponnin mukaisesti, sellaisena kuin se oli muutettuna kaupunginvaltuuston päätöksellä 4. 5. 1955 (ks. s. 11), tarkistettaisiin siten, että eläkemäärä ilman indeksilisiä korotettaisiin 10 %:lla ja täten korotetuille eläkkeille laskettaisiin kulloinkin voimassaolevat indeksilisät kuin myös, että näin korotetut eläkkeet suoritettaisiin 1. 1. 1955 alkaen (13. 9. 2 315 §, 8. 11. 2 789 §, 15. 11. 2 837 §, kunn. as. kok. n:o 147).

Leski- ja orpoeläkkeet. Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle leskieläke- ja kasvatusapusäännön soveltamisesta, että leskieläke- ja kasvatusavustusanomuksia käsiteltäessä anomuksen edellytykset olisi tutkittava erikseen kunkin pesän osakkaan kohdalta ja että mikäli myönteisen ratkaisun edellytykset olivat olemassa, leskieläke tai kasvatusavustus myönnettäisiin muiden pesän osakkaiden mahdollisista oikeuksista riippumatta sekä että leski- ja orpoeläkekassan hallitusta kehoitettaisiin harkitessaan kaupungin eläkkeiden ja kasvatusavustusten edullisuutta kassan eläkkeisiin verrattuna samoin

käsittlemään kunkin pesän osakkaan oikeuden erillisenä (29. 3. 951 §, kunn.as.kok. n:o 45).

Leski- ja orpoeläkekassan hallitus oli kiinnittänyt kaupunginhallituksen huomiota epäkohtaan, joka aiheutui siitä hankaluudesta ja turhasta työstä, jota kaupungin taholla saatiin tehdä, kun leski- ja orpoeläkekassa edelleen joutui suorittamaan kassan eläkkeensaajille kassan sääntöjen määrittämiä eläkkeitä ja rahatoimisto taas pidättämään nämä eläkkeet kaupungille ja suorittamaan ao. eläkkeensaajille uuden leskieläke- ja kasvatusapusäännön mukaisesti palkkalautakunnan päätöksen edellyttämät eläkkeet. Kassan hallituksen mielestä olisi näissäkin tapauksissa yksinkertaisinta menetellä kuten uuden säännön voimaan tullessa kassan jäseninä olleiden henkilöiden osalta oli määrätty menettäväksi, silloin kun he eroavat kassan jäsenyydestä tai eläkeoikeus on lakannut olemasta voimassa. Tällöin kassa on vapautettu kaikista eläkkeiden suoritusvelvollisuuksista edellyttäen, että ao. rahasto-osuus siirretään kaupungille. Kun kaupunki käytännöllisesti katsoen rahoittaa kassan sääntöjenkin mukaan suoritettavat eläkkeet, ei ehdotettu järjestely sanottavastikaan muuttaisi kaupungin osuutta ko. eläkemenoista. Palkkalautakunta päätti puoltaa kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa edellä selostettua ehdotusta (29. 3. 952 §, kunn. as. kok. n:o 56).

Tapaturmakorvauksen saaneen eläkkeensaajan eläkkeen suuruuden määrittäminen. Puhtaanapito-osaston autonkuljettaja oli anonut eläkettä loukkaannuttuaan tapaturmaisesti kaupungin työssä ollessaan. Elinkoron sijasta Vakuutusyhtiö Pohjola oli suorittanut ko. henkilölle 123 840 mk:n suuruisen kertakaikkisen korvauksen. Mainitulle autonkuljettajalle myönnettiin tavanomaisesti laskettu osaeläke, josta kuitenkin oli pidätettävä kolmen vuoden aikana Vakuutusyhtiö Pohjolan hänelle kertakaikkisena korvauksena tapaturman vuoksi suorittaman määrän johdosta kuukaudessa se teoreettinen määrä, jonka asianomainen saisi, jos korvaus olisi maksettu kuukausittain (22. 3. 896 §).

Lausuntoja edellä eri yhteyksissä selostettujen lisäksi annettiin kaupunginhallitukselle asioista, joista mainittakoon mm. seuraavat: Helsingin Kunnantöytäkirjain Keskusjärjestön esitys sivukoulujen henkilökunnan palkkaus- ym. eduista (4. 1. 47 §), ylimääräisen korvauksen suorittaminen rakennusviraston puhtaanapito-osaston esimiehen tehtäviä hoitaneelle toimentajalle (4. 1. 49 §), raastuvanoikeuden yleisjaoston esitys eläkkeellä olevan tp. kaupunginpalvelijan viran hoitajan palkkauksesta (4. 1. 45 §), veroviraston asiainvalvojan apulaisen palkkaus (18. 1. 144 §, 1. 2. 302 §), ylimääräisen korvauksen maksaminen elintarvikekeskuksen kamreerille kirjanpitäjän tehtävien hoitamisesta oman toimensa ohella (18. 1. 149 §), Vanhainkodin aterialipukkeitten käyttöä valvovalle keittiö-apulaiselle ko. työstä suoritettava korvaus (18. 1. 153 §), korvauksen suorittaminen Aurooran sairaalan konemestarille ja koneenhoitajalle tilapäisestä varallaolosta polioepidemian aikana (18. 1. 170 §), Lapinlahden kansakoulun vahtimestarin päivystysvelvollisuus ja sen korvaaminen (25. 1. 263 §), työtakkien ja maksuttoman lääkärintarkastusoikeuden myöntäminen eräissä sairaaloissa palveleville kirjastovirkailijoille sekä eräille sairaalain toimistohenkilökuntaan kuuluville (1. 2. 347 §), eräiden vaatetusesineiden antaminen liikennelaitoksen työntekijäin käyttöön (8. 2. 429 §), täysien palkkaetujen myöntäminen liikennelaitoksen hitsausesimiehelle hitsauskursseille osallistumiseen myönnetyn loman ajalta (8. 2. 430 §), kiinteistöviraston talojaoston talonmiehelle ja siivoojalle myöntämät ikälisiä vastaavat palkankorotukset (8. 3. 741 §), suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys eläkkeellä olevien kansakoulunopettajien viransijaisuuksien ilmoittamisesta (8. 3. 746 §), ylityökorvauksen maksaminen tuberkuloositoimiston apulaisylihoitajalle (15. 3. 811 §), liikennelaitoksen työnjohtajien oikeus erikoiskorvauksiin joulu-, pääsiäis- ym. aattoina suoritettavasta työstä (15. 3. 818 §), Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistyksen esitys eräistä muutoksista virkasääntöön (22. 3. 885 §), Kunnantöytäkirjain Keskusjärjestön esitys Kulosaaren kartanon talonmies-vahtimestarin työsuhteen jatkumisesta (29. 3. 991 §), väestönsuojelutoimiston tilapäisten virkojen sijoittaminen palkkaluokkiin uuden palkkaluokituksen mukaisesti (15. 4. 1031 §), melisairaanhoidonjärjestelykomitean mietintö (19. 4. 1 125 §), johtajan virkojen perustaminen lastentarhoihin ja niihin liittyviin laitoksiin entisten opettajan virkojen tilalle (3. 5. 1 272 §), uuden palkkaluokituksen aiheuttama leski- ja orpoeläkekassan sääntöjen 5 §:n 1 mom:n muuttaminen (10. 5. 1 336 §), erikoisliisän myöntäminen kunnalliskodin pajatyönjohtajalle virkasäännön määräyksestä poiketen (10. 5. 1 349 §), tilastotoimiston entisen apulaisaktuaarin virkavapausajan palkkaetujen takaisinmaksaminen (14. 6. 1 665 §), suomenkielisten kansakoulujen

johtokunnan esitys opetuksenohjaustyön jatkamisesta (28. 6. 1 709 §), ulosottoapulaisten puhelinkustannusten korvaamista koskeva anomus (28. 6. 1 710 §), eräiden viransijaisina toimineiden kansakoulunopettajien joulu- ja kesälomapalkan maksaminen (28. 6. 1 713 §), kunnalliskodin päivystävien lääkärien matkakulujen korvaaminen (12. 7. 1 845 §), kuntouttamiskomitean mietintö (6. 9. 2 246 §), sairaanhoitohenkilökunnan palkkojen järjestelyä koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen soveltaminen (27. 9. 2 434 §), järjestelytoimiston esitys työturvallisuustoiminnan järjestämisestä kaupungin laitoksissa (20. 9. 2 388 §, 27. 9. 2 457 §), lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten henkilökunnan ruokailun järjestäminen tapahtuvaksi yhdessä hoidokkien kanssa (4. 10. 2 498 §), rakennusviraston työajan muuttaminen pimeänä vuodenaikana (25. 10. 2 647 §), Kunnantöytekijäin Keskusjärjestön esitys tuntipalkkaisten mittausmiesten siirtämisestä kuukausipalkalle (8. 11. 2 773 §), revisiotoimiston aloite kansakoulujen kesän aikana vapaana olevan henkilökunnan käyttämisestä muissa kaupungin laitoksissa (8. 11. 2 775 §), liikennelaitoksen työsopimussuhteessa olevan varastomiehen opintoloman saamista koskeva anomus (15. 11. 2 833 §), Suomen Laivanpäälystöliiton esitys ruoanpitokorvauksen maksamisesta m/s Korkeasaaren päälliköille (22. 11. 2 894 §).

Muista lausunnoista mainittakoon vielä seuraavat: asutuslautakunnan viranhaltijain palkkojen järjestelyn yhteydessä palkkalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että asiasta hankittaisiin maatalousministeriön asutusasiainosaston lausunto (22. 3. 902 §);

satamalautakunnan päätöksen johdosta, joka koski eräiden satamamaksujen korottamista 10-kertaisiksi sodan edellisiin verraten ja jonka kaupunginhallitus oli alistanut tutkittavakseen, palkkalautakunta ehdotti ko. maksut korotettaviksi 8-kertaisiksi (5. 4. 1 042 §);

kiinteistölautakunnan metsänvartijan oman moottoripyörän käyttöoikeudesta virkamatkoilla annettiin kaupunginhallitukselle puoltava lausunto ja esitettiin käyttökorvauksen vahvistamista 5 mk:ksi kilometriltä (26. 4. 1 224 §);

rakennustarkastustoimiston esityksen johdosta eräiden liikevaihtoveron takaisinmaksamisen yhteydessä annettavista lausunnoista perittäviä korvauksia koskevassa asiassa palkkalautakunta päätti palauttaa asiakirjat kaupunginhallitukselle lausunnon hankkimista varten kaupunginlakimieheltä kysymyksen lainmukaisuuden selvittämiseksi (1. 11. 2 719 §);

vielä annettiin lausunto erillisen korvauksen maksamisesta eräille kansakoulujen johtajille ja opettajille koulujen rakennusaikana annetusta asiantuntija-avusta, samalla määrättiin kohtuullisina pidettävien korvausten suuruus; korvaukset koskivat Mäkelän, Pakilan ja Lauttasaaren, Snellmanin, Pitäjänmäen ja Taivallahden kansakoulujen rakennustöitä (18. 1. 171 §, 8. 2. 414 §, 1. 3. 665 §, 22. 3. 904 §, 12. 7. 1 809 §).
